

KAMNIŠKI

TEKSTILEC

glasilo
delovne organizacije

Svilanit

Kovinarska 4 • Kamnik



letnik XXIII • leto 1985 • številka

11-12



Vsebina:

Osrednja tema:

»Pet minut« po prazniku **1**

Proizvodna dogajanja:

Durate – Avtomatski rezalni in šivalni stroji **9**

Računalništvo v Svilanitu **11**

Iz uradnih listov za življenje:

Novosti Zakona o temeljnih varnosti cestnega prometa **12**

Iz dela DPO in društev:

Prave ljudi na prava mesta **15**

Strokovna ekskurzija DITT **17**

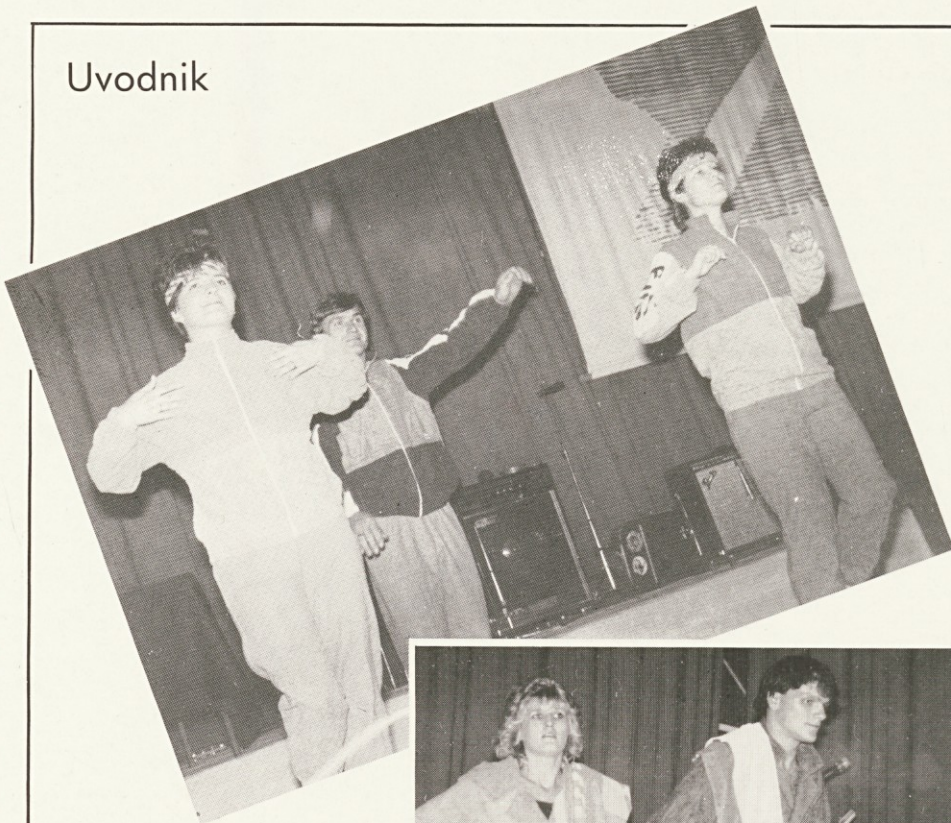
Z volilne skupščine ZITT Jugoslavije **17**

Kronika leta **19**

Naš razvoj skozi naslednjih pet let **22**

Za spominski album **24**

Uvodnik



OB NOVEM LETU

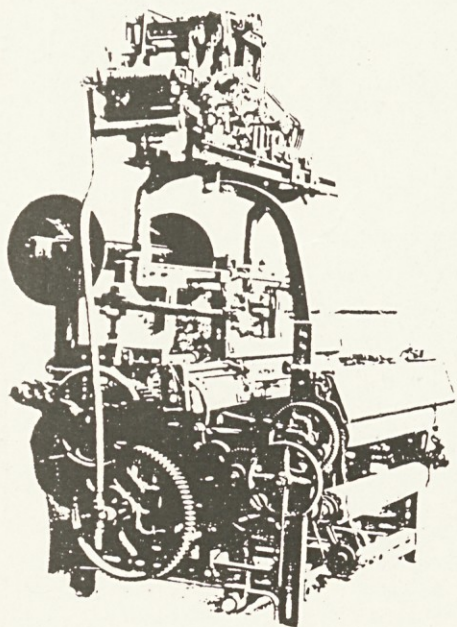
Za nami je zelo razgibano poslovno leto, katero se je kljub večkratnim presenečenjem ugodno končalo. Naš stalni spremljevalec je bila močna inflacija, katero nam je v glavnem le uspelo spremljati in tako vsklajevati nabavne in prodajne cene.

Preskrbljenost z repro materialom je bila boljša kot v preteklem letu, zato so bili tudi rezultati v proizvodnji ugodnejši kot v lanskem letu in je bila v obeh Temeljnih organizacijah v okviru planiranih količin oziroma celo večja.

Na področju prodaje naših izdelkov smo bili večkrat v strahu, če bo mogoče plasirati vso našo proizvodnjo na trg z ozirom na stalno rast cen in zniževanje kupne moči. Rezultati so se pokazali ugodni, naši izdelki so se dobro plasirali na trgu, da praktično, razen nekaj kravata, ni zaloga. Posebno lepe rezultate smo dosegli na področju opreme hotelov, kjer se nam promet iz leta v leto povišuje,

kar posebno ugodno vpliva na naše poslovne rezultate. Močno smo povečali tudi prodajo na zunanjem trgu. V devetih mesecih smo dosegli izvoz v višini 2.825.000 \$, kar je za 48 % več kot v istem obdobju preteklega leta. Žal moramo pri izvozu ugotoviti, da je le-ta iz leta v leto manj rentabilen. Čeprav povečujemo kakovost izdelkov z boljšim asortimantom, se razlika med domačo in izvozno ceno stalno večja. Na to vpliva stalno zmanjševanje izvoznih stimulacij, nenehno naraščanje stroškov repromateriala, osebni dohodki in visoka inflacija, ki je seveda zunanji trg ne prizna.

Pomembno vlogo pri našem poslovanju imajo denarna sredstva, za katera so obresti narasle kar od 70 do 80 % in to je višina, katero lahko pokriva le redke proizvod. Naša poslovna politika je že na srečo več let takšna, da stalno povečujemo obratna sredstva, vendar kljub temu komaj sledimo inflaciji. V zadnjem času



»KAMNIŠKI TEKSTILEC«

Letnik XXIII. št. 11 – 12 1985

Glasilo delovne organizacije

»SVILANIT« Kamnik

Glasilo urejuje uredniški odbor

Adi Kužnik, Anka Hubad, Zdenka Bricelj,

Jožica Lanišek-Golob, Alojz Jerman

Odgovorni urednik: **Bogo Wiegele**

Tehnični urednik: **Ivana Skamen** in

Andrej Verbič

Naklada: 900 izvodov

Grafična izvedba: **Franjo Jereb – Idrija**

praktično ne najemamo kreditov za obratna sredstva, razen kredite za pripravo izvoza, ki pa so postali nerazumljivo dragi, saj znašajo obresti kar 57 % in naša razmišljanja so, da se postopoma odpovemo tudi tem kreditom.

Poslovni rezultati v devetih mesecih so bili ugodni in boljši kot smo jih pričakovali. Celotni prihodek je bil večji od lanskega leta za 100 % in dohodek za 108 %, tako nam je ostalo za čisti poslovni sklad kar za 116 % več kot v enakem obdobju preteklega leta. S temi rezultati smo v bombažarski grupi tekstilne industrije Slovenije po čistem dohodku na delavca na petem mestu, enako tudi po višini osebnih dohodkov, kar predstavlja kar solidno uvrstitev.

Leto je praktično za nami in naši pogledi se ozirajo že vnaprej v leto, ki je pred nami. Z veliko negotovostjo pričakujemo, kaj nam bo prinesel nov devizni zakon. Za Svilanit je izredno pomembna oskrba z reprodukcijskim materialom. Bojimo se, da bo naš vpliv na to izredno majhen kljub temu, da smo velik izvoznik. Naše devize bodo šle v Narodno banko in se nato delile po režimih, ki jih bo določal devizni zakon.

Proizvodnjo bomo za nekaj procentov zelo povečali, izvozna usmeritev naj bi ostala v višini letošnjega leta, čeprav nam še ni jasno, koliko nam bo to tudi koristilo za boljše preskrbo s surovinami.

Na področju obnavljanja in zamenjave tehnološke opreme imamo za prihodnje leto naročeno strojno opremo v vrednosti cca 1.500.000 DM. S temi stroji bomo zagotovili najnujnejše potrebe, ki jih imamo v proizvodnji v obeh temeljnih organizacijah. Z ozirom na to, da imamo v tkalnici froirtirja večje število tkaljskih strojev, ki so potrebni, da jih zamenjamo in ker želimo nabaviti še nekaj drugih strojev, pripravljamo elaborat za kredit pri svetovni banki, ker je zamenjava večjega števila strojev možna le na ta način. Izgledi za ta kredit so, ker je tekstilna industrija Jugoslavije eden največjih izvoznikov in brez obnavljanja opreme ne bo v perspektivi sposobna, da obdrži ta nivo izvoza.

Pred nami so zahtevne naloge, ki bodo terjale vso našo angažiranost, da bomo dosegli načrtovane cilje. Želim, da bi se vsi, vsak na svojem področju, trudili, da s skupnimi močmi premagamo težave, ki nas čakajo.

Na kraju se zahvaljujem vsem članom kolektiva za prizadevno delo in želim vsem **Uspešno in zadovoljno novo leto.**

Jenko Matija



Osrednja tema

»PET MINUT« PO PRAZNIKU

Naš praznik

»Obveščamo vas, da morate po sklepu uredniškega odbora za tovarniško glasilo Kamniški tekstilec napisati čla-

skih nagrajencev, preverjala pravilnost plaket, naročala še to in ono, da bi ji pri podelitvi česa ne zmanjkalo. Verjemite ali ne, celo brez takšnih malih stvari, kot so »bucike«, ne gre, saj bi brez njih naši slavljenjci ostali celo



Sprehod skozi nekdanje delovne prostore

nek z naslovom – »naš praznik«. Zavedajte se odgovornosti, da je informiranje sestavni del samoupravljanja,« piše na listu belega papirja, ki mi ga je izročila naša Kika, le nekaj ur kasneje po zaključku sestanka uredniškega odbora.

Dragi uredniški odbor! Prihodnje leto, ko boste ponovno koga zadolžili za pisanje članka o tovarniškem prazniku, ga na to opozorite že nekoliko prej. Saj se bo lahko na ta način znal izogniti vsem vabljenim alkoholnim vonjavam in si po možnosti našel sedež v najbolj skitem kotičku dvorane ter se s tem izognil vsem slavljenjem in sodelavcem, ki »častijo« vsepovprek. Šele v tem primeru bo lahko opisal praznično dogajanje takšno kot je in ga ne bo zavil v »roč'ce«. Pa šalo na stran.

Že nekaj dni pred samim praznikom je bilo v naši splošno-kadrovski službi zelo pestro. Večji del sodelavcev se je ukvarjalo še z zadnjimi »finesami«, ki so nujno potrebne za normalen potek praznovanja. Dragica je še zadnjič pregledala spiske jubilarov in oktobr-

brez nageljčkov. Kika z Mekinjsko šolo ureja še zadnje podrobnosti, skupaj s športnim referentom pripravljata pakete presenečenj za naše bolj ali manj uspešne, a vseeno zelo pogumne in srčne športnike. Zraven tega pa najde še čas, da vse tiste, ki še »cin-camo« ali bi šli ali ne, prepričuje o pomembnosti takšnih srečanj, ki delavce sprostijo in zblížajo. Ta prava socialna delavka, ni kaj. Da ne pozabim, pa tudi dobra modna svetovalka.

Naš Lojze tiho požvižgava in v mislih je delno še vedno pri zelo uspelem sobotnem srečanju upokojenecv (o tem se bo kasneje razpisala Kika). Naš glavni šef pa v zadnjem tednu pred praznikom skorajda ni dostopen, saj ga kot glavnega organizatorja tovarniškega praznovanja kup problemov ne izpusti iz svojih krempljev.

Če sem koga izpustila, naj mi oprostí, saj vsega v množici vseh teh opravil sigurno nisem opazila.

No, potem pa le pride končno ta, za nekatere tako težko pričakovani dan, sobota, 19. oktobra. Sam dan, pust in turoben ni napovedoval nič dobrega.



10 let v Svilanitu



Oktobrski nagrajenci

Sive megle so se zgrinjale nad hišami in marsikatera nova ženska frizura s trajno je bila v nevarnosti. Še zadnji pogledi v zrcala, malo parfuma za uho in že gremo tja, kjer pravijo, da bo celo noč lepo.

Počasi, drug za drugim, smo se zbirali v domžalski hali, na kraju našega praznovanja. Nestrpno smo že pričakovali nagovor predsednika delavskega sveta in s tem otvoritev uradnega dela slavlja. Pristrčen nastop mekinjskih šolarjev nam je za začetek dobro ogrel dlani, obudili pa so se tudi spomini na dni, ko smo se takim radostim predajali tudi sami, neobremenjeni in polni elana. Binetov šarman ten glas nas je predramil iz sanjarjenja in obujanja spominov na otroška leta. Jubilanti in oktobrski nagrajenci so se vrstili drug za drugim po odru pred nami in prejeli priznanja za dolgoletno pripadnost našemu kolektivu in dosežene delovne uspehe. Njihovi koraki so mladostno prožni in elegantni, kot da se je zanje čas ustavil in zbrisal vse sledove delovnih naporov preteklih let. Poseben vtis na nas so napravili naši vrli jublanti – 30-letniki. Moški še vedno poslovni in strumni, ženske pa so bile tako »šik«, da so se lahko kosale z marsikatero precej mlajšo sodelavko. Vsakemu izmed njih smo namenili buren aplavz in jim s tem izkazali vse naše spoštovanje in občudovanje. Marsikoga pa je Binetov glas zaman privabljal na oder, saj se nekaj jubilentov in nagrajencev svojega slavlja ni udeležilo. Upajmo, da bo prihodnje leto drugače in da bomo lahko resnično zaploskali in pozdravili vse, ki so si na takšen ali drugačen način prislužili priznanje.

Po svečani podelitvi pa je prišlo največje presenečenje večera – modna revija naših mladincev. Ob prelepih taktih znanih melodij, so na oder drug za drugim prihajali naši manekeni in manekenke. Za hip je v dvorani zavladala popolna tišina. Govorile so samo



20 let v Svilanitu



30 let v Svilanitu

naše začudene oči. Saj to ni mogoče, to ne morejo biti naši mladinci, oči so iskale znane obraze manekenk in manekenov iz naslovnih strani modnih revij. Toda ne, to so bili vsi naši, Nataša, Breda, Anka, Romana, Nada, Marta, Danilo, Halil in Maks. Bili so izjemni in neponovljivi. Še in še so se vračali na oder in nam prikazovali naše izdelke, ki jih marsikdo med nami še ni poznal in to na način, ki nam bo za vedno ostal v spominu. Zraven pa so poskrbeli tudi za to, da so se »odpočile« oči tako močnejšega kot tudi nežnejšega dela publike. Ob vsem tem pa ne smemo pozabiti tudi na naša skromna dekleta iz vzorčnega oddelka, ki so pripravile modele in pomagale našim mladincem pri prvih manekenskih korakih. Oboji pa so nam dokazali, da je »dober domač izdelek« precej boljši od »uvoženega«.

S tako čudovito predstavo je bil uraden del zaključen. Postregli so nam s pijačo in predvsem z dobro jedačo, kar je precejšen napredek glede na pretekla leta. Dobro podkrepljeni smo se veselili tja do zgodnjih jutranjih ur.



»Svilanit« – za šport in rekreacijo



Neumorno smo praznili bar, predvsem tisti del, kjer so imeli mladinci shranjeno pijačo, se vrteli po plesišču in za eno noč pozabili na ropot strojev in na kupe papirjev. Hkrati pa je bila to tudi priložnost, da smo zgladili morebitna nesoglasja in se pogovorili o vsem, kar nam vsakdanji delavnik ne omogoča.

Zatorej se nam drugo leto pridružite tudi vsi ostali, ki ste zaradi takšnih ali drugačnih razlogov ostali doma. Boste videli, da se bo potem marsikatera grenka minuta spremenila v malo manj grenko in da bo svetlih trenutkov vedno več.

Vabljeni!

Rož'ca »J«

Bilo je tako fletno

»Vsakoletnemu povabilu na srečanje upokojencev sem se vedno rada odzvala. Letos sem se srečanja še posebno veselila, saj sem vedela, da bomo imeli na razpolago več časa za družabnost. Ne, da bi se ne veselila tudi izletov, a resnica je, da je nam, starejšim ljudem še kako potrebna tudi družba in prijazna, topla beseda. Zato našega praznika kar nisem in nisem mogla dočakati!

Sobotno popoldne je vendarle napočilo in že pri vratarju nam je tov. Seljak v znak dobrodošlice toplo stisnil roke. Na poti proti menzi so nas spremljali prijazni, nasmejani obrazi naših nekdanjih mlajših sodelavcev. Ganjena sem ugotovila, da je ta veseli »špalir« namenjen nam.

Kavico v menzi smo mimogrede posrkali, »romanje« po tovarni pa je trajalo kar nekaj časa, saj se nismo mogli nagledati novih stvari, pa še pogovoriti smo se hoteli z nekdanjimi sodelavci. Bila sem presrečna, da so se me ljudje iz Svilanita še spominjali, saj so me kar naprej spraševali, če sem prišla iskat svoj nekdanji dolgi svinčnik (metlo). Po obhodu po tovarni nam je kosi- lo zelo teknilo, popoldne pa je minilo kar prehitro. Škoda, da lepe stvari vse tako hitro minejo!

Ne morem prehvaliti Karlovih specialitet, pa tudi ne marljivih rok pridnih pomočnic.



Ob obujanju spominov

Do srca so nam segle besede tov. Jenka, pevski zbor pa nam je zapel nekaj lepih pesmi. Muzikantu, ki nam je igral na citre, pa je uspelo, da nas je zmočil okoli oči. Zelo nas je presenetil (prijazno, se ve) ansambel, ki nam je vse popoldne igral vesele melodije in nas žgečkal po podplatih, tov. Jerman pa nas je imenitno zabaval. In kako lepo je znal peti, kot slavček, zato bi ga najraje poslušali kar vsak dan.

Bilo je tako fletno, da se kar posloviti nismo mogli! Za prevoz me ni prav nič skrbelo: tov. Frantar me je odpeljal domov, prav do hiše in kar ustrašila sem se, da bo zapeljal v kuhinjo.

Seveda sem bila vesela tudi denarja, saj je za upokojenčeve prazne žepe vsak dinar dobrodošel.

Čisto zares ne najdem pravih besed, da bi se lahko dovolj zahvalila za vse, a vseeno H V A L A, da ste se tako lepo spomnili na nas.«

Lep pozdrav iz Vrhpolja!

Francka Mencinger

To veselo in prijazno pismo, ki je pripotovalo kar kmalu po srečanju upokojenih članov kolektiva je Uredniški odbor navdahnilo, da bi napisali še kaj več o srečanju upokojenih članov



France z vnučko

kolektiva, ki sodi v praznovanje tovarniškega praznika.

Ker vem, kako prijetni so obiski pri naših upokojencih, sem brž pristavila svoj piskrček in se lepega, sončnega dne podala s »katrc« v goste k njim!

Z zelenim Svilanitovim konjičkom sva se kar namučila, da sva našla hišo s številko 15 na Drnovškovi poti v Mekinjah. Ko sva jo končno le odkrila, sva si globoko oddahnila, meni pa se je dokončno odvalil »knedl« iz grla šele, ko sem zrla v oči prijaznemu sivolasemu možu, **Vidmar Francu**, ki se je že pred devetimi leti zapisal med Svilanitove upokojence. Širok nasmeh mu je igral okoli ust, ko sem mu zaupala namen mojega obiska in kar hitro je odložil iz rok šivanko in nit; France še marsikaj zašije, da ne pozabi krojaških veščin, s tem pa si krpa tudi družinski proračun, ki se zaradi skromne pokojnine tudi kdaj strga. Francetu mala vnučka, ki se smuka okoli njega, še ne zna pomagati pri šivanju, prav gotovo pa mu pričara marsikatero prijetno urico.



Mici in Francka sta zapeli

Francetu je bilo letošnje srečanje upokojencev zelo všeč. Še posebno z navdušenjem pripoveduje o organizaciji in tehnologiji v konfekciji frotirja, ki se je od leta 1976, ko je France dal slovo sodelavcem v šivalnici, prav pražnje in moderno odela. France je sicer eden tistih, ki jo je rad mahnil z upokojenci na izlet v kakšen lep del naše domovine, vendar mu je bilo to srečanje bolj všeč.

France se je letos odločil popeljati na tovarniški praznik tudi svojo boljšo polovico. Tako sta praznično soboto začela že kar zgodaj, saj sta jo preje mahnila še na ogled v Veleblagovnico, jo nadaljevala v praznični hali, kjer jima je bilo praznovanje tako všeč, da sta se vrnila domov šele zgodaj naslednjega dne.

Poslovala sem se od prijaznih ljudi z Drnovškove 15 in jo mahnila proti mestu. Pot me je vodila do ljubke hišice, stisnjene v staro mestno jedro. V urejeni ženski, podobni tistim iz modnih revij, sem komajda prepoznala **Grdenovo Francko**, ki se je v znak dobrodošlice široko nasmejala in pokazala dve dolgi vrsti belih zob. Kar nerodno mi je postalo, saj me je Francka v urejenem videzu prekašala, le v barvi nohtov se ni mogla meriti z mojimi: če sem jih preje pri Francetu sramežljivo skrivala v pest, sem jih zdaj pustila na svetlem, mlečno zelena barva pa se je kar kričče odbijala od Franckinih lepo urejenih. Okoli oči so ji igrale gubice, tako značilne za ljudi, ki se radi in veliko smejejo. Prijazno me je popeljala v dnevno sobo, me posedla h krušni peči, ki je prostoru poleg prijetne toplote dodala še veliko domačnosti.

Kot bi trenil, se je pred menoj kadila vroča slastna kavica in že drugič ta dan sem jo pila v prisrčni družbi.

Francki besede pohval o »krasnem srečanju« in »čudovitem razpoloženju« predprazničnega srečanja upokojencev kar vrejo iz ust in pridružuje



Pri Grdenovih se vedno nekaj dela

se vsem, ki so tudi v bodoče za takšen način srečanja. Francka je s svojo »klapo« Svilanitovih »penzionerjev« ostala do konca, s Potočnikovo Mici pa sta odlično nastopili v glasbeni točki, ki je bila bogato nagrajena z aplavzom.

Med pripovedovanjem se Franckini prsti spretno »igrajo« s pletilkami, izpod katerih raste nekaj lepega – čudovit pulover za Kimovčevo Barbaro, za njenih 18 let.

Nadvse všeč so mi ljudje kot je Francka. Vesela je in s polno žlico zajema življenjske radosti in zaradi grenkih trenutkov ne zgubi »apetita«. Uživa upokojenski stan, ima veliko ljudi, ki jih ima rada in veliko ljudi ima rado njo. Nikoli ni osamljena in vsak dan okoli dvanajste skoči v mesto po nakupih, ki se skoraj vedno končajo s prijateljskim kramljanjem. Včasih komaj še utegne skuhati kosilo za Jano, ko jo kot mamo, vedno nasmejana lahko srečamo za visokim pultom na občini. Zato je pri Francki vedno veselo in živahno; pa tudi pridni sta dekleti, saj se mi je Francka brž pohvalila, da sta že to sezono zaklali enega pujska,



Nasmeh ob obujanju spominov na srečanje

ga izdelali in predelali v različne dobrote, s katerimi je ob odhodu presemetila tudi mene. Kazalec na uri se je že približeval dvanajsti in mudilo se je že obema: meni v tovarno, Francki pa po nakupih in . . .

Na hišni zvonec pri **Hančičevih** doma sem pozvonila naslednjega dopoldne. Z ženo, ki je Nika kar naprej božala z nežnimi pogledi, sta me posadila za mizo in minila je debela ura v živahnem klepetu. Tudi Niku se je srečanje upokojencev zapisalo med najlepše spomine in si želi, da bi bilo tako tudi v bodoče. Zelo je užival ob ogledu tovarne, predvsem pa je bil presenečen nad razvojem tehnologije. Ampak kar malo jezen pa je na »svilarce«, katerim je sam tudi pripadal, saj si razen vzorčne sobe niso ogledali drugih prostorov. »Kar nerodno mi je bilo pred drugimi,« pravi Niko, »saj je tako izgledalo, kot da mi, »svilarci«, delamo samo vzorčke in kot da bi ne imeli tako lepih in modernih prostorov.« Zato bodo morali »svilarci« prihodnje leto nujno opraviti popravni izpit in upokojenim članom kolektiva razkazati tudi te prostore. Niku je bila posebno všeč kotlovnica, saj pušča videz najmodernejšega inštituta. Pogoji dela se zelo razlikujejo od nekdanjih in Niku uidejo misli v čase, ko je kot delavec v skladišču surovin opravljal tudi težaška dela, ki jih zdaj namesto delavcev opravijo viličarji. Kot krojač ni bil vajen težkega dela in velik kamen se mu je odvalil od srca, ko je predsedal na svoj »kšeft« v konfekcijo svile, kjer je dočakal upokojitev.

Kot že rečeno, se je tudi Niku zdelo srečanje nadvse imenitno. Karlu in pomočnicam bi za postrežbo podelil sedem zvezdic, vzdusje je bilo enkratno, seveda pa se je zelo razveselil tudi petih tisočakov, za katere si je kupil lepe čevlje za »ta boljše«. Nikove besede o lepem srečanju je potrdila še žena, ki je povedala, da je pri povratku domov ves »blažen« sedel na

stol za mizo, kot bi si hotel podaljšati še nekaj veselih trenutkov s srečanja. Popil ga je celo kakšen glažek preveč, a mu tokrat tudi ta »greh« ni škodoval (zaradi težav s pritiskom se Niko ne sme prevečkrat pregrešiti). Niko je rad hodil na izlete, vendar je bila včasih pot kar predolga in je predstavljala za marsikoga prevelik »štrapac«, za zadnji izlet pa je mnenja, da so šli v Bohinj le na uro pogledat. Skoraj ni ostalo časa za razgovor in zabavo, tega pa je zadnje srečanje nudilo na pretek, zato se Niko navdušuje še za takšno obliko srečanja. Zgleda, da sem imela pri izbiri obiskov upokojujencev res srečo. Tudi pri Hančičevih smo se veliko smejali in kar nerada sem se poslovila. Za slovo sem v šali še pristavila, da bom njegovo

Dragi upokojujenci, srečni smo, če smo vas osrečili! Naš trud, da bi vam pričarali lepo popoldne, ni bil zaman in še z večjim veseljem se bomo lotili priprav na prihodnje srečanje. Do tedaj pa – nasvidenje! Kika

Vzpon na Krn

Kot smo nestrpni, ko se približuje tovarniški praznik, tako smo bili nestrpni verjetno vsi prijavitelji, ki bi se radi povzpeli na Krn. Tudi ta akcija je bila namreč organizirana v okviru tovarniškega praznika.

Čas za prijavo je bil sorazmerno kratek, vendar dovolj dolg, da se je za

tobusov niso zmenili in prišli v Ljubljano s svojimi hitrimi konjički. Pod uro na postaji je bila opazna večja zbrana gruča, vodja »odprave« tov. Lojze je že preverjal dospelost prijavljenih in nam razdelil vozovnice za avtobus proti Kobaridu. Moj sedež je bil poleg mladega sopotnika – vojaka, ki se je vračal na nekaj dnevni dopust v rodni Bovec. Glasne misli so mu pohitele proti domu, kako bo lepo doma, ko bo s svojim nenadnim prihodom presenetil domače, saj svojega prihoda ni najavil, pa pri babici, prijateljih in svoji ljubi deklici. Marsikaj zanimivega mi je povedal o življenju v vojski in z izrednim zanimanjem sem ga poslušala ter nehote pomislila na svojega odraščajočega sina, ko bo verjetno kmalu na podobni poti, kot je

V gosteh v Svilanitu

V mesecu oktobru je Svilanit povabil v goste svoje upokojujence. Skoraj večina se je vabilu odzvala, saj so pripravili zelo vabljiv program. V preteklih letih so organizirali avtobusne izlete v razne kraje širom Slovenije. Nekaterim tako organizirano srečanje upokojujencev ni bilo povsem všeč. Preveč časa je bilo porabljenega na prevozu in ogledu raznih zanimivosti. Premalo časa pa je bilo posvečenega osebnemu razgovoru in ne nazadnje tudi zabavi.

Za spremembo so letos organizirali dan upokojujencev v tovarni. Zbrali smo se v lepo urejeni jedilnici. Strokovni delavci iz delovnih enot so sprejemali upokojujence pristrčno in z dobrimi željami. Tako pristrčen sprejem se je vsakemu upokojujencu odrazil v nasmešku in dobrem počutju. Po končanem pogovoru so nas vodili po tovarniških obratih na ogled proizvodnje. Tisti, ki so že nekaj let v pokoju, so bili prijetno presenečeni nad razvojem tovarne in proizvodnim programom. Tovarna je povečana, opremljena z modernimi tkalskimi in šivalnimi stroji. Velik razvoj je storjen tudi na področju energetike, konfekcije in oplemenitenju metražnega blaga. Še posebno pa je opazen razvoj na modernizaciji kotlovnice, ki je takorekoč srce tovarne. Veliko omrežje svetlečih se cevi, ki se prepletajo po vsem prostoru in nešteto svetlečih lučk daje vtis moderne rafinerije. Tako urejena kotlovnica je lahko v ponos vsem zaposlenim, še posebej pa delavcem, ki so tako zahtevno delo izpeljali in s to tehniko upravljajo.

Po ogledu proizvodnih prostorov in pozdravi z delavci smo se vrnili v jedilnico. Direktor Jenko Matija je vsem zbranim zaželel dobrodošlico in v nekaj besedah povedal o razvoju tovarne, delu in težavah. Presenetil nas je tudi lepo organiziran program glasbe in petja. Po kosilu se je razvil živahen razgovor med upokojujenci in strokovnimi delavci. K še prijetnejšemu počutju je prispeval tudi glasbeni ansambel. V prijetnem okolju z glasbo, petjem in plesom je čas kar hitro mineval. Večina upokojujencev je potrdila, da je bil to eden izmed najlepših srečanj Svilanitovih upokojujencev. Razšli smo se zadovoljni in v dobri veri, da smo še vedno sestavni del kolektiva Svilanit.

Za tako prijeten dan, ki so ga pripravili strokovni delavci svojim upokojujencem, ob sodelovanju sindikalne organizacije in organov upravljanja, najlepša hvala. Še posebej pa zahvala organom upravljanja za denarno darilo. Tudi mi želimo enako delavcem Svilanita kot je Jenko zaželel nam, veliko delovnih uspehov, kvalitetnih izdelkov in smelo premagovanje vseh težav, ki v sedanjem času padajo na pot razvoju.

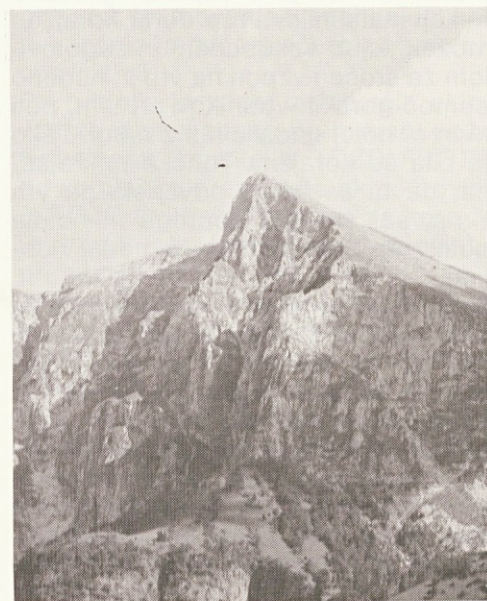
Konda Alojz

ve želje vse prenesla v tovarno in nisem pozabila še pristaviti, da morajo biti vse bodoče nagrade upokojujencem vedno vsaj tako visoke, da si bo Niko zanje kupil nove čevlje. Ampak lepe, o tem sem se prepričala na lastne oči!

Stisnila sem mu še roko, saj mu je naslednji dan pripisal leto več in odrzela proti tovarni zapisat vse, kar sem lepega doživela.

Komentar k prispevku o vtisih s srečanja upokojujencev je odveč.

to prijavilo presenetljivo dosti pohodnikov. Dobili smo še zadnja pismena navodila, kaj vse naj bi bilo v nahrbtniku, saj nas je bilo tudi nekaj takih, ki so nam bili potrebni tudi taki napotki. Vsi taki in izkušenejši planinci smo si že želeli, da bi bila 5. in 6. oktober vremensko ugodna dneva, saj smo se kar malo bali, da se vreme ne bi po tolikem času »skisalo« ravno za to pot. Pa se ni. Jutro je bilo sicer še temačno, ko smo hiteli na prvi avtobus proti Ljubljani. Nekateri se za vozni red av-



bil ta mladenič. Zaupala sem mu naš gorski cilj in dobila vzpodbudo, da me naj ne muči strah, da ga ne bi mogla osvojiti, če je dovolj volje.

Ob nekaj vmesnih postajah avtobusa smo prispeli v Kobarid in vsi Svilanitovi planinci smo prestopili na poseben avtobus, ki nas je odpeljal do Drežnice ter nam tako prihranil najmanj uro hoda. Na tej poti smo dobili še enega z nahrbtnikom optanega sopotnika, ki je imel isti cilj kot mi – »osvojitve Krna«, le s to razliko, da od Svilanitovih planincev še nihče ni bil na Krnu, dočim so temu planincu znani domala vsi vrhovi in tako tudi Krn, saj vsak vikend preživi med njimi. Tako nam je bil Bruno iz Gorice še za »dodatnega« vodiča.

V Drežnici smo si najprej na tabli ogledali pot, po kateri smo nato krenili. Pot nas je vodila najprej po travnatih livadah, poraščenih z grmovjem in kjer domačini po teh pobočjih lahko napasejo svojo čredo. Za nekatere »hribovce« je bil začetni tempo pohoda izredno hiter, o napredovanju »glavnine« smo bili obveščeni z vokitokijem in bili smo veseli, ko smo na

jasi dohiteli »najhitrejš« in tu je bila prva skupna malica, ki nam je vrnila izgubljene kalorije. Ker so bila naša telesa dodobra pregreta, je bila marsikomu potrebna tudi »klačja slina«, ki je dobra za ohranitev zdravja ali pa tudi za nabiranje korajže pred sivimi stenami.

Naslednji postanek je bil pri bivaku na poti proti Krnu. Zdelo se nam je, da smo premagali že večino poti, vendar smo bili še med drevesi in tudi kakšna malina se je še kje našla za osvežitev. Smo se pa bližali vznožju Krna, ko smo se nato pričeli dejansko vzpenjati med skalovjem in stenami po stezah, ki so bile zavarovane tudi z zajlami. Predno smo se srečali s to gorsko gmoto, ki smo jo želeli osvojiti, pa je bil potreben prehod preko snežnega plaz, kjer se je v odpravi karavane nekaj »zataknilo«. Vse do tu korajžen možak, kljub vzodbudam in zagotovilo za srečen vzpon na vrh in nudeno pomoč gorskih vodnikov pri tem, poti ni in ni hotel nadaljevati z nami. Tako je bila še korajžna Tončka prikrajšana, da bi se lahko povzpela na vrh Krna, saj svojega soproga ni hotela pustiti, da bi se sam vračal nazaj v dolino.

Nadaljnja pot proti vrhu res ni bila od muh, vsaj za tiste ne, ki smo bili v koloni ali navezi med zadnjimi. Želeli smo si čedalje pogostejše postanke, pa čeprav kratke, saj so se nam zdeli nahrbtniki čedalje težji in tudi koraki so postajali vse krajši. Ob stenah se je podila megla, tako, da posebnega razgleda ni bilo, kar je bilo za nekatere nas, z bolj zrahljanimi živci, že dobrodošlo, saj so bili naši pogledi proti prepadam »bolj sramežljivi«, pa še sončni pripeki smo se tako izognili, kar bi naš vzpon sigurno še otežilo. Pomikali smo se med skalami malo na desno, pa spet na levo ali kar skoraj navpično več ur, vendar nam je vsak pomik proti vrhu vlil nove volje za nadaljevanje in čimprejšnjo osvojitve vrha. Končno smo po več kot 5-urni hoji prečkali zadnje prepadne stene in prišli na pobočje, kjer vrh ni bil več daleč, za spremeljevalca se nam je pridružilo tudi toplo sonce in tudi kočja oziroma Gomiščkovo zavetišče nam je tako rekoč že podajalo roko. Kljub vidni bližini, pa smo še dobro uro med hojo ogledovali preletavanje orlov, ki so stalni gostje vrha Krn. Bolj za sebe rečeno, pa morda še za koga, smo prispeli do kočje s skoraj zadnjimi močmi. Izredno solidaren je bil tov. Frenk, ki si je nadel kar dva nahrbtnika, da je tako razbremenil sopotnico.

V kočji nas je čakal upravnik z že pripravljanim čajem. Sama sem si privoščila kar »dvojnega«, saj tako »dobrega in zaželjenega« čaja že dolgo nisem nikjer pila. Ugotovili smo, da smo že osvojili 2210 m višine, do sa-



Praznična drobtinica

Svetel utrinek prazničnemu vzdušju so dodali tudi naši gasilci, saj so pripravili z ostalimi kamniškimi gasilskimi društvi gasilsko vajo. Istočasno so praznovali tudi 15. obletnico društva in za dolgoletno delo nekateri posamezniki prejeli tudi priznanja.

Vaja je uspela, saj na srečo ni pogorelo nič, učinek vaje pa so občutili tudi gledalci, ki so v neposredni bližini prisostvovali večščinam naših gasilcev. Hvala tudi njim!

mega vrha pa nas je ločilo le še 35 metrov.

Po prvi potešitvi žeje in lakote in napisanih karticah, smo se povzpeli na sam vrh, kjer smo še ob zadnjih sončnih žarkih pozirali za »skupen spomin«, saj slik na žalost ne bomo dobili, ker je nesreča hotela, da je v fotolaboratoriju cela serija filmov bila uničena.

Gomiščkovo zavetišče je postavljeno na temeljih nekdanjih vojaških naprav. Vse področje Krna je bilo za potrebe nekdanje soške fronte obdelano podolgem in počez in prav okrog Krna so se bojevale najhujše bitke. Prevrtnan je tudi Krnov vrh in globoke kleti v zavetišču so še ostanek iz tistih časov.

Tudi med drugo svetovno vojno so se po strmih in skoraj neprehodnih stenah borili borci Gregorčičeve brigade in kjer je izgubilo življenje veliko borcev te brigade. Tudi pot proti Komni je kazala veliko sledi, da so potekali po teh gorskih vrhovih in kotlinah boji za naše lepe vrhove.

Tudi za športnike oziroma turne smučarje je Krn zanimiv, saj lahko pridejo na svoj račun še v pozni pomladi, tja do maja, kar nudi enkratno športno doživetje.

Naš cilj prvi dan je bila kočja ob Krnskem jezeru, vendar smo dobili obvestilo, da je polna gorskih obiskovalcev, zato je naše »vodstvo« sklenilo, da ostanemo čez noč kar tu v Gomiščkovem zavetišču in prespimo na skupnih ležiščih. Počakali smo še na večerjo, nekaterim je teknila paštašu-

ta, drugim ričet, pa seveda nekaj mokrega je moralo biti za poplakniti. Dobre volje je bilo, kljub utrujenosti, na pretek. Tudi pesmi ni manjkalo in šal, takih in drugačnih, pa tudi na račun »zgornjih« in »spodnjih« spalnih apartmajev je bilo marsikaj povedanega. Z Branko sva se stisnili k steni »spodnjega spalnega apartmaja«. Z nočjo je prišel tudi veter, ki je imel v noči na tej višini še poseben glas. Zadovoljni smo bili, da smo tako »spravljeni«.

Čeprav spanec ni bil tako trden, pa zjutraj nismo smeli lenariti, saj je bil napovedan odhod že ob 6. uri. Ista ura, kot da gremo na delo. Po jutranjem čaju in prigrizku iz nahrbtnika smo se napotili proti kočji pri Krnskem jezeru. Stopili smo v vetrovno jutro. Za spremembo od prejšnjega večera, ki je doline prekrilo z gosto sivo nepregledno meglo ali nizkimi oblaki, je bilo jutro jasno, brez meglic in oblakov in tako smo lahko videli še ostale vrhove, ki so nižji od našega »osvojenega« Krna, ki je najvišji vrh na Primorskem.

Pot oziroma steze so nas vodile navzdol in po 2 urah hoje smo prispeli do Krnskega jezera, ki je naše največje visokogorsko jezero, dolgo okoli 400 in široko do 150 metrov. Globina jezera pa je tudi do 17 metrov. Jezero je polno ribic – pisancev, ki so veseli vsake dobrote mimoidočih. V jezeru smo opravili tudi jutranjo obrazno toaletto, saj na vrhu ni bilo vode, da bi se umili. V bližnji kočji smo imeli malico, saj smo vedeli, da do Komne ne bo

drugega, razen kar je ostalo še v nahrbtniku. Nadaljevanje poti sicer ni bilo tako zahtevno kot prejšnji dan, vendar kljub temu izredno dolgo. Tudi žulji so se pojavili na kakšni nežni nožici, ki ni bila vajena tako težke obutve in tako dolge hoje.

Počitek v domu na Komni je bil vsem dobrodošel. Poskrbeli so za nas, da smo se lahko dodobra odžejali in tudi »kosili« smo iz nahrbtnika, da je bilo manj obremenitve za pot navzdol. Tudi tu je bila pot različno dolga do Slapa Savice, saj so »ta hitri« pot premagali v pol ure, drugim pa je bila dolga kar 2 uri. Dogovorjeni smo bili, da se iz Bohinja odpeljemo proti Ljubljani z avtobusi, na katere bomo uspeli priti, saj za vse skupaj ne bi bilo prostora. Pot do Savice do Jezera so nekaterim planincem skrajšali prijazni vozniki avtomobilov in nas zapeljali na avtobusno postajo, od koder smo v poznem popoldnevu nadaljevali svojo pot. V Ljubljano sem prispela, še z nekaterimi planinci, v mraku. Vožnja sama je meni hitro minila, saj sem ugotovila, da je spanec, pa čeprav sede, tudi sladek po tolikšni prehojeni poti. Prestop na »Kamničana« pa je pomenil kot da smo že na pragu doma in da nas čaka polna kad vode za osvežitev.

Na Krn tudi še naslednje dni nismo pozabili, vsaj nekateri ne, ko so nas boleče noge spominjale na to skoraj ob vsakem koraku, še bolj pa pri hoji po stopnicah.

Kljub vsem naporom, ki so bili prisotni pri pohodu na Krn, sem izredno vesela, da sem se udeležila tega 2-dnevnega planinskega potepanja, da sem spoznala in bila v družbi veselih, potrpežljivih, humanih, srčnih planincev, ki so pripravljene pomagati vsakemu in povsod. Zato si želim, da bi me pot v planine večkrat zanesla ali pa vsaj takrat, ko bo organizirana v okviru tovarniškega praznika, pa čeprav nas potem na prazniku ne omejnijo niti z eno samo besedo.

Marinka Hribovšek

Tudi tekmovali smo

Športna tekmovanja nam praznovanje tovarniškega praznika podaljšajo vsaj za mesec dni, vsem nadebudnim rekreativcem »Svilanita« pa nudijo obilo priložnosti, da preizkusijo svoje zmogljivosti in manj nadebudnim vzbujajo zavist zaradi gibčnosti, mladostne neugnanosti in sposobnosti kljub »rosnim« letom.

V to ste se lahko prepričali sami, ko so mladenke in mladeniči drug za drugim tekali po priznanja na svečani podelitvi.

Pri **smučarkah in smučarjih** sta blestela nepremagljivi »Svilanitov« par Seljak-Seljak, ki sta imela letos pri vijuganju po belih poljanah Velike planine odlične veleslalomске čase.

Vse kaže, da postaja šport Svilanita **kolesarjenje**, saj se je število udeležencev gibalo kar proti številki štirideset, če pa bi iskali poprečno starost teh, pa bi lahko izračunali približno isto število. Letos smo na popotovanju proti Potoku v Tuhinjsko dolino dobili nove kolesarske zvezde, med katerimi so zagotovo blestele tiste, na navadnih kolesih: PLEVEL Janko, ki je prejel še posebno nagrado za »muzejsko kolo«, PLAGUTA Štefka, ki ji je krilo od velike brzine skoraj odkri-



Par Seljak-Seljak

lo... JANEŽIČ Marija, že prekaljena tekmovalka med veterankami. Seveda pa so poleg teh pedalali roti Tuhinjski dolini še mnogi, ki so dosegli čase, kot jih tisti na motorjih, če jim ti ne zakuhajo (našim motorji niso nagajali). Zelo lepo sončno dopoldne smo imeli že **tradicionalni nedeljski »mnogoboj«**: tekli smo, metali kroglo, streljali, igrali odbojko in letos metali še balinice.

Udeležba je bila več kot odlična, zato je bila konkurenca močna. Posebno razveseljiva je bila udeležba žensk, ki so pri teku dokazale, da so urne kot zajčice (pa moški tudi kot zajci), da se za vitkimi životi skriva velika moč in je krogla letela skoraj čez ves park (najboljši pri moških se sicer z močjo lahko pohvalijo, z vitkimi stasi pa ne), no ja, nastreljali pa so moški nekaj krogov več, tekmovalje v streljanju pa se je končalo nadvse srečno: vsi smo bili celi in živi!

Pri odbojki je zopet zablestela ekipa vzdrževalcev, znana po izjemni požrtvovalnosti, ženske iz TOZD FROTIR pa so gladko premagale ekipo novink iz TOZD Svila, ki pa bi jim za korajžo in dobro voljo lahko pripeli nagelj za pripravljenost in sodelovanje.

Vse nedeljsko dopoldne se je nekaj fantov vrtele po asfaltu, metali so majhne kroge in jih, ko so jih zmetali, zopet pobirali. Tako so se »igrali« toliko časa, da so dobili zmagovalca – ekipo MEHANIČNA II. s kapetanom Goričan Jožetom.

Za vse rezultate so bili »bogato« nagrajeni naši želodci, dobili pa smo tudi nekaj za zmočiti grla!



Nismo vsi na fotografiji

Tudi letošnje **plavanje** v zimskem bazenu v Kranju se je srečno končalo. Dobili smo nove plavalne zvezde, manj zvezdniški pa so tudi srečno priplavali na cilj. Konec dober – vse dobro! S to mislijo smo zaključili v eni izmed dobrih gorenjskih gostiln!

Namizni tenis tudi dobro igramo; letos nam je prinesel novega junaka – veterana Bogdana, ki je »pospravil« vse mlajše nasprotnike. Nuša pa je tudi dokazala, da kljub nekajletni »pavzi« še ni pozabila spretnosti ping-pong.

Tudi na **tenis** nismo pozabili, veteran Marjan pa se je moral kljub naj, naj udarcem zadovoljiti z drugim mestom. Tekmovanje v **kegljanju** je trajalo kar nekaj tednov zapored. Kako tudi ne, saj morajo tekmovalke kar sto-krat zalučiti težko kroglo, moški pa še enkrat toliko. Tudi v tej športni panogi se je pomerilo nekaj novih zvezd, najvišje na nebu pa je zažarela Mojčina in Jožetova (da ne bo pomote – Goričanova).



To smo pa mi, plavalci



Boljša med najboljšimi



Saj niste jezni, če so vas zasenčile ženske



Vzdrževalci – se ve, najboljši

Najboljši v letu 1985:

NAJ VETERANKA: Perčič Mari

NAJ VETERAN: Jagodič Ivan

NAJ ŠPORTNICA: Osolin Nina

NAJ ŠPORTNIK: Zver Jože

Žogo so tudi **brcali**, zmagovalno ekipo iz barvarne pa so zasenčile ženske, ki so sestavile neponovljivo trojko.

Piko na i tekmovalcem vsako leto postavimo s **šahom**; tako lepo in počasi in čisto mirno pa smo se tudi letos poslovili od tovarniških tekmovalcev.

Vsem udeležencem je bilo na športnih srečanjih lepo. Spoznali smo nekaj novih obrazov in odkrili precej novih, za rekreacijo navdušenih dušic. Bilo je tako lepo, da je neponovljivo.

Lahko je prihodnje leto samo lepše, zato že zdaj vabljeni v naš hram veselih rekreativcev.

Kika

Popraznični utrinek

O junaštvu naših kolesark in kolesarjev in odličnem tretjem mestu, ki so ga osvojili na republiškem kolesarskem prvenstvu, se je razširil glas skozi eter in pisne škratke čez hribe in doline naše dežele.

Le redki pa vedo, da so se naši junaki napotili na tekmovalce zgodaj zjutraj v nedeljo, ko je večina veselih Svilanitovcev v sanjah še vedno plesala na prazniku. Pa da ne bo pomote: tudi oni so praznovali, le nekaj manj uric za počitek je ostalo.

Za uspeh in srčnost so si zaslužili vse naše pohvale!

Proizvodna dogajanja

DURATE – AVTOMATSKI REZALNI IN ŠIVALNI STROJI

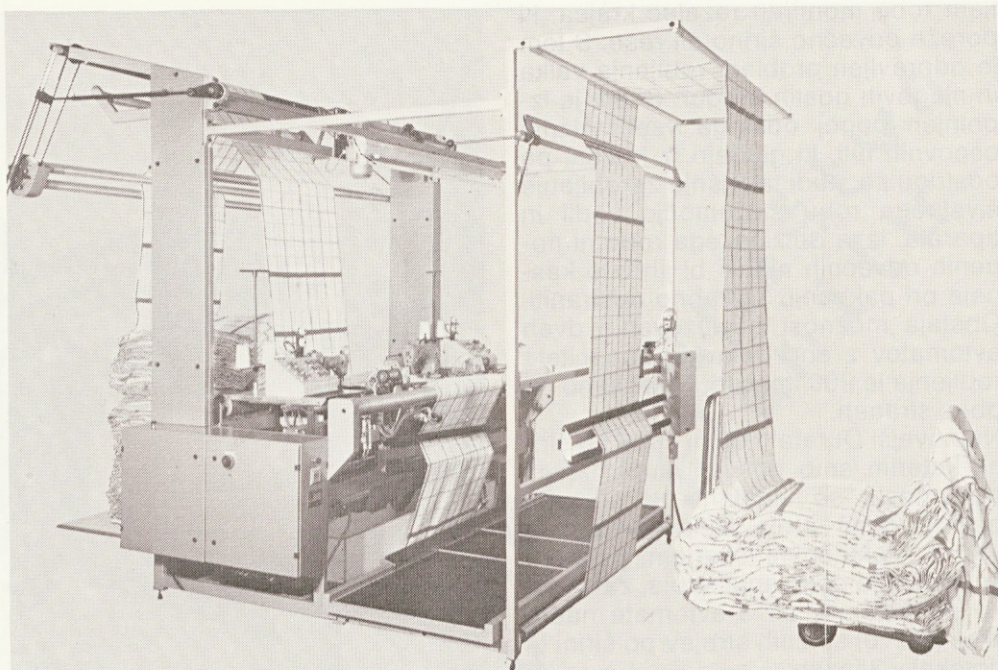
V bližini holandske meje je v mestecu Ochtrup proizvajalec šivalnih in rezalnih strojev, specializiran za konfekcioniranje brisač, prtov, servietov, zaves, odev in pregrinjal. Firma Schmale se že vsa povojna leta ukvarja z visoko produktivnimi avtomatskimi in polavtomatskimi stroji. Njihovi strokovnjaki so zlasti v zadnjih letih razvili tako kvalitetne avtomate, da v svetu trenutno nimajo konkurence.

Svoje stroje prodajajo v Ameriki, na Japonskem, v Avstraliji, zato so njihovi dobavni roki dolgi. Njihova prednost pred drugimi proizvajalci je v tem, da se študijsko in sistematično ukvarjajo s praktičnimi problemi predelave iz proizvodnje ter izdelujejo stroje, ki z vodili, napenjalci, aparati in procesorsko tehniko zagotavljajo čim večjo sigurnost delovnega stroja. Uspehi so, ker so se lotili maloserijske izdelave v primerjavi z drugimi, ki so šli v velike serije in združevanje več faz v eno.

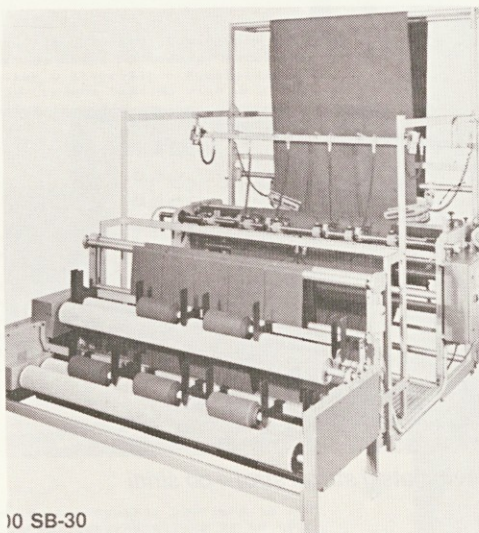
Avtomat po dolžini in dva rezalna stroja po širini, nabavljeni za šivalnico, so danes že zelo zastareli, pa vendar jih še uporabljamo. Potrebno bo postopno nabaviti novo strojno opremo, prav tako pa zamenjati tudi te že zastarele stroje. Prav v tem pa je bil tudi namen obiska pri firmi Schmale, da se seznanimo s celotnim proizvodnim programom predelave brisač in odločimo za nabavo ustreznega strižnega stroja za rezanje po širini.

Proizvodni program strojne opreme za frotir brisače sestoji iz Durate rezalnega stroja po dolžini, kjer je dan podarek kvalitetnemu dolžinskemu rezanju, pravilnemu vodenju in napetosti tkanine ima vsak nož svoj pogon in svoje vodilo.

Na Durate robilnih avtomatih po dolžini je odpravljen problem predolghih res ali preširokih krajcev, saj je pred zaši-

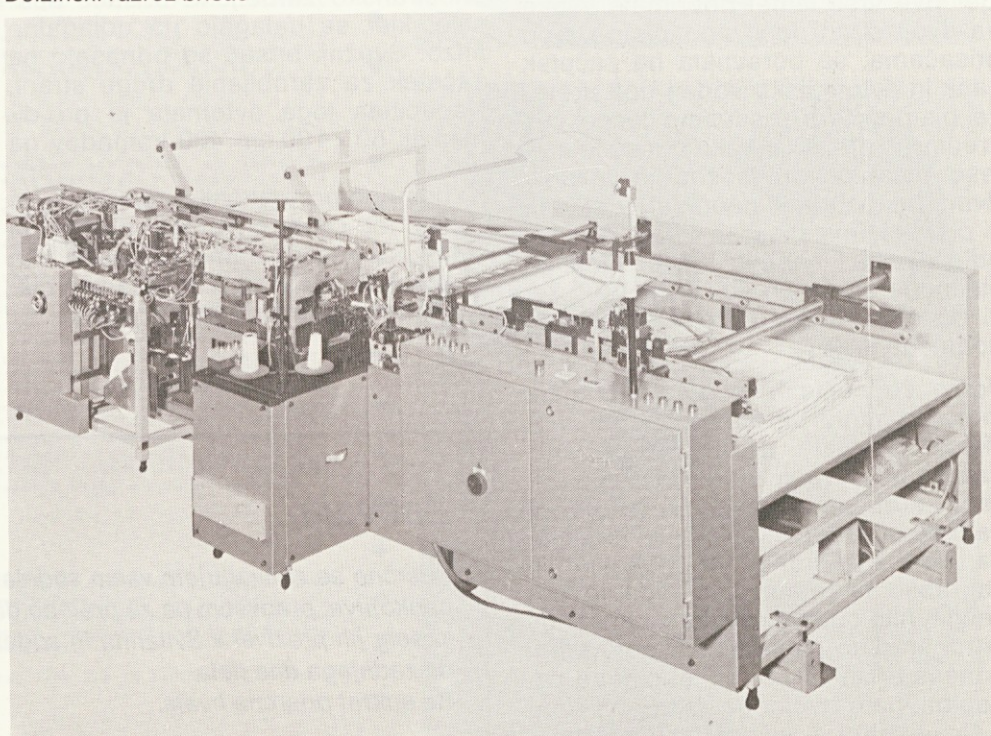
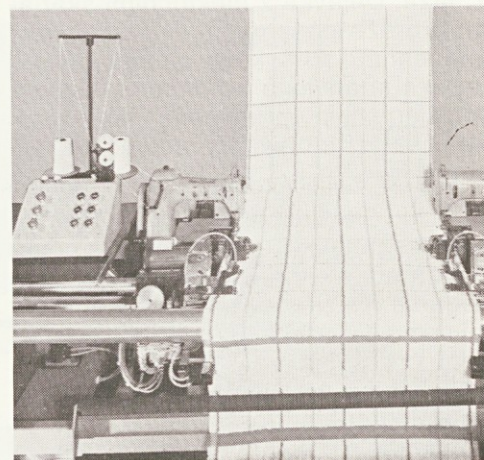


Robilni dolžinski avtomat DURATE



10 SB-30

Dolžinski razrez brisač



Avtomatski robilni aparat – po širini

tjem robu montiran rezalec krajca, ki poreže odvečno širino ali rese. S tem je odpravljen problem robljenja valka in njegovih gostih bordur. S tem je izpolnjen pogoj odstriga vseh veznih osnovnih niti, ki gledajo iz krajca, po odstrigu pa sledi takojšnje zarobljenje šivalnega robu s pomočjo vodil in aparata. Izza dolžinskega robu ni nobenih odvečnih niti, ki bi jih bilo kasneje pri pakiranju potrebno odstraniti. Obstaja možnost posluževanja dveh avtomatov z eno delavko; kapaciteta robljenja je 900 tm v uri, zarobljeno po obeh straneh.

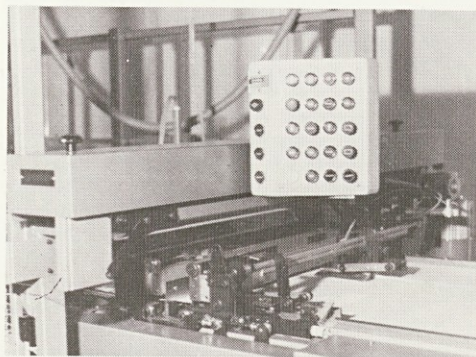
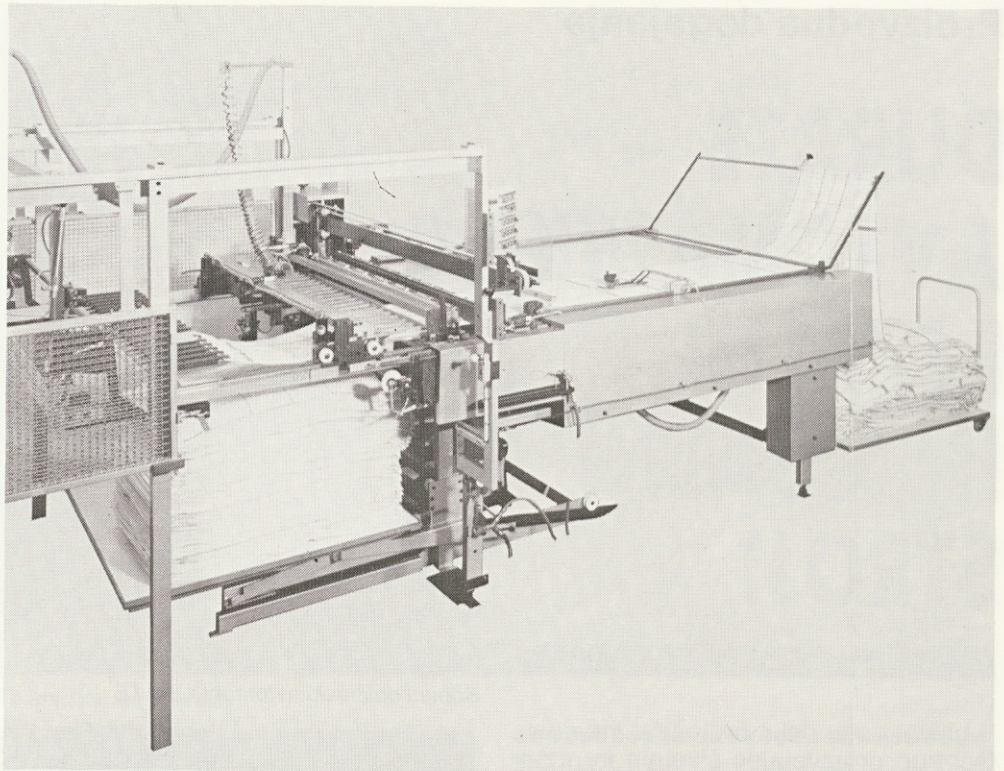
Najnovejši Durate rezalni stroji po širini, katerim smo posvetili tudi največ pozornosti, so izdelani po principu posluževanja stroja. Delavka ne dela več z električnimi škarkami, temveč kontrolira le delovanje stroja, zato lahko posluhuje 2 ali 3 avtomate naenkrat. Razvoj strižnih strojev po širini je potekal v 3 fazah:

1. faza: Delavka z električnimi škarkami prereže posamezni brisači po označeni črti širinskega platna; kvaliteta reza je odvisna od delavke – njene privajenosti in natančnosti. Taki strižni stroji so se dobavljali pred več kot desetimi leti.

2. faza: Sledila naj bi fizična razbremenitev delavke – pristigovalke po širini zaradi električnih škarij in dolžine seganja. Te škarkje je nadomestil rezalni nož, ki je prečno »udaril« po označeni črti širinskega platna. Ta vrsta strojev se v praksi ni uveljavila, ker je zaradi preohlapnosti in prenapetosti krajev prišlo do krivega prereza, prereza po zankah in do škarta brisač.

3. faza: V zadnjih letih so pri Schmaleju razvili strižne avtomate po širini, kjer dve vrsti lamel poprimeta vsaka na svoji strani ločitveno platno med brisačama, se poravnata na začetek zank in avtomatsko voden nož prereže platno med brisačama točno čez sredino. Podajanje traku brisač je urejeno avtomatsko. Možno je rezanje dveh trakov brisač naenkrat. V skladu s planom investicij za letos smo se odločili za nabavo avtomatskega strižnega stroja po širini TIP VAC 70, ki bo dobavljen v drugi polovici prihodnjega leta.

Poleg že naštetih avtomatov pa ne moremo mimo Durate robilnega širinskega avtomata, ki predstavlja velik napredek v šivanju širinskih robov brisač; zarobljenje je najprej po eni in nato še po drugi strani. Delavka polaga brisače na transportni trak, kjer jih zagrabijo prižeme; sledi odstrig odvečnih niti, odstrig obešanke in nanos te na sredino platna. Transportni trak ponese brisačo k vodilu enojnega zapogiba, nato dvojnega zapogiba robu v šivalni stroj in avtomatsko zarobljenje z verižnim šivom. Po zaključku ro-



Avtomatski strižni stroj – po širini

bljenja in odstriga sukanca, prižeme enostransko zarobljene brisače spuščijo, kjer se nalagajo na odlagalno mizo. Svežnji brisač se odnašajo na začetek za zarobljenje druge strani. Kapaciteta tega avtomata je pri dimenziji 50 x 100 cm 400 komadov na uro.

Z odstrigom odvečnih votkovnih in veznih niti pred robljenjem dolžine in širine, se brisače samo še pregledajo in zapakirajo v veze. Odpade vse čiščenje dolžinskih in širinskih robov.

In kaj naj bi v prihodnosti s postopnim nabavljanjem takih naprav pridobili? Odgovori so tu:

- humanizirali in avtomatizirali bomo proizvodne procese ter razbremenili delavke težjega fizičnega dela
- povečali bomo produktivnost dela in zmanjšali stroške
- povečala se bo kvaliteta naših izdelkov in konkurenčnost v ceni in ponudbi tako doma kot na svetovnem trgu.

Trgovske hiše v Nemčiji že danes zahtevajo brisače, zarobljene na širinskih avtomatih. Te so kvalitetnejše, trdnjše v šivu, z boljšim estetskim videzom, obešanke so lepše in trdnjše všite v robu . . .

Žal pa bodo prav visoke cene vseh teh avtomatov zavirale hitrejše posodabljanje proizvodnih procesov in doseg boljše kvalitete izdelkov. Tehnologija v svetu nam danes omogoča te cilje, vprašanje je le, kdaj nam jih bo uspelo uresničiti?!

Hubad Anka

Zahvala

Prisrčno se zahvaljujem vsem sodelavcem za tako lepo slovo ob priliki moje upokojitve, predvsem pa za prelepo darilo. Vse me bo spominjalo na lepe dni, ki sem jih preživel v Svilanitu in sodelavce, s katerimi sem se dobro razumel do zadnjega dne dela.

Še enkrat prisrčna hvala.

Jože Vrankar

1.0 Uvod

V zadnjem času je bilo že veliko napisanesa in prikazanesa o računalništvu. S tem člankom pa bi želel prikazati razvoj, trenutno stanje in usmeritev dela na področju računalništva v Svilanitu.

2.0 Obdobje 1970-1977-računalnik PHILIPS

V tem obdobju so se izvajale obdelave na računalniku PHILIPS. Ta računalnik bi lahko primerjali s sedanjim mikroročunalnikom ZX-BI. Vseboval je 8 enot spomina (8KB) in naenkrat je lahko izvajal samo eno opravilo. Izvajale so se obdelave osebnih dohodkov, knjiženja proizvodnje, fakturiranje, saldakonti kupcev ter statistike. Organizacija dela je bila urejena centralistično, kar pomeni, da so dokumente prinašali v računski center, kjer so vnašali v računalnik. Pri tem delu je prihajalo do nedoslednosti pri izpolnjevanju ali dostavitvi dokumentov, kar je povzročalo težave pri izvajanju obdelav. Ker spomina računalnika ni bilo mogoče več razširiti, smo v letu 1977 pristopili k prenosu obdelave osebnih dohodkov na računalnik SPERRY-UNIVAC.

3.0 Obdobje 1977-1983-računalnik SPERRY-UNIVAC

Računalnik je bil last tovarne usnja UTOK, kasneje pa je bil prodan v KIK-Kamnik. Kapaciteta spomina je bila 64 enot (64KB), kar je bilo v primerjavi s PHILIPSOM osemkrat več. Tudi na tem računalniku se je lahko izvajalo samo eno opravilo. Na tem računalniku so se izvajale obdelave osebnih dohodkov in kadrovske evidence. Jeseni 1980 pa se je na tem računalniku pričela obdelava materialnega in skladiščenega poslovanja surovin. Ker je bil računalnik najet, je vsaka ura dela preračunana na sedanje cene, veljala 20000 dinarjev oziroma vse obdelave skupaj približno 600000 din mesečno (približno 30 ur). Preprost izračun je pokazal, da bi nas navedene obdelave veljale na leto toliko kot nov lasten računalnik, zato je leta 1983 strokovni svet izdal sklep o nabavi novega lastnega računalnika. Izbran in kupljen je bil računalnik ISKRA-DELTA 340.

4.0 Obdobje 1983-1985-ISKRA-DELTA 340

S tem računalnikom je Svilanit obrnil novo stran računalništva. Kapaciteta spomina je bila 256 enot (256 KB), priključeni so bili 3 video terminali. Računalnik je lahko izvajal več opravil hkrati, kar v starejših računalnikih ni bilo mogoče. Organizacija podatkov in obdelav je urejena tako, da vsak uporabnik pristopa do računalnika preko uporabniške številke in gesla.

5.0 Usposabljanje kadrov

Prenos obdelav z računalnika na računalnik pomeni, da se mora vsa ekipa, ki razvija obdelave na računalniku, usposobiti za delo na njem. Tako usposabljanje obsega spoznavanje načina dela računalnika (OPERACIJSKI SISTEM), spoznavanje programskih jezikov (spoznavanje človek-računalnik) ter spoznavanje posebnih možnosti računalnika (organizacije podatkov). Tako usposabljanje je obvezno in je za vsak računalnik različno. Dosedaj se je izvajalo za vse tri računalnike. Seveda velja omeniti, da večja sposobnost računalnika zahteva tudi daljše usposabljanje kadrov v računskem centru. Ker je računalnik DELTA takega tipa, da daje in sprejema podatke takoj preko video-terminalov, je potrebno tudi človeka, ki daje ali sprejema podatke, primerno usposobiti. Tako usposabljanje izvajajo zato usposobljeni ljudje v računskem centru in traja približno en dan.

6.0 Prenosi obdelav

V letu 1984 in delno 1985 je ekipa v računskem centru prenesla obdelave iz starejših računalnikov na računalnik ISKRA-DELTA. Zaradi časovne stiske so se obdelave poslovanja surovin prenesle iz SPERRY-UNIVACA brez organizacijskih sprememb, obdelave osebnih dohodkov pa z povsem novim organizacijskim pristopom. Prenos obdelav iz računalnika PHILIPS (fakturiranje, saldakonti kupcev, skladiščno poslovanje sotovih izdelkov), so bili na novo razviti v skladu z možnostmi računalnika ISKRA-DELTA. Poles navedenih obdelav pa se uvajajo popolnoma nove obdelave osnovna sredstva, barvna metrika, ki se do sedaj še niso izvajale in pomenijo nov korak k boljši izkoriščenosti računalnika.

7.0 Izgradnja integriranega informacijskega sistema

Vsi prenosi obdelav, usposabljanje kadrov in podobne aktivnosti so imele za cilj, da bomo lahko v letih 1986 in naprej lahko pristopili k izgradnji novega informacijskega sistema. Zakaj novega? Zavedati se moramo, da računalništvo v Svilanitu temelji na organizaciji poslovanja, ki je staro najmanj 10 let. Za poslovni svet, kjer je tudi manjša časovna enota lahko usodna, pa je to občutno predlago. Zato bo leto 1986 posvečeno predvsem izdelavi modela organizacijskih rešitev poslovanja. Seveda pa je za tak projekt potrebno tesno sodelovanje vseh zaposlenih v Svilanitu. V ta namen je bila v septembru 1985 na nivoju Svilanita imenovana komisija za informatiko in računalništvo (KIR). Organizirana je v obliki delegatskega sistema, njen namen pa je pristopiti k izgradnji informacijskega sistema. Komisija predlaga vlaganja v računalniško tehniko, določa smeri razvoja informacijskega sistema ter imenuje ekipe za realizacijo projektov. Prvi sklep KIR-a so bili razširitev spomina računalnika na 2048 enot (2MB), razširitev terminalske mreže z 8 na 16 terminalov ter razporejanje terminalov po delovni organizaciji. Računski center je dobil nalogo izdelave posnetka stanja. Namen je bil, da se zabeleži vsi dokumenti in informacije, ki potujejo, prihajajo ali odhajajo iz tovarne. Posnetek stanja je v celoti že realiziran in služi kot osnova za realizacijo projekta. Kot srob podatek naj navedem, da po Svilanitu potuje več kot 350 različnih dokumentov, da pa se podatki na njih ponavljajo v približno 60 % primerov. Seveda so tu vključeni tudi dokumenti, ki jih predpisuje zakon in na katere nimamo vpliva. Toda kljub temu je slika vredna razmisleka.

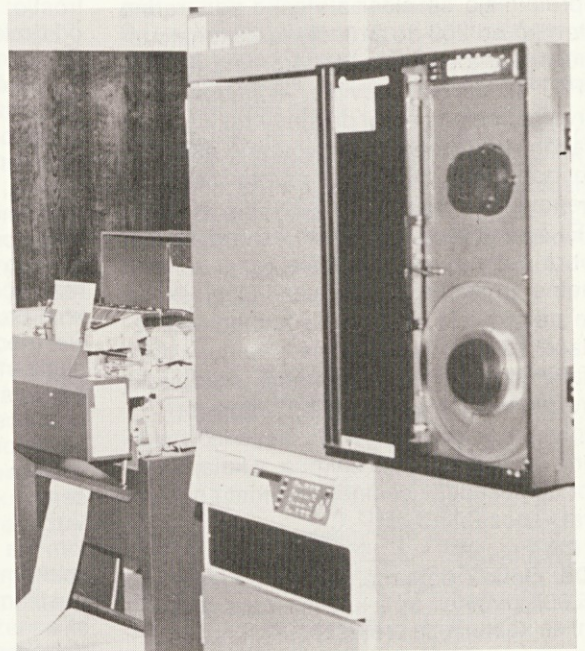
8.0 Zaključne misli

Iz smeri razvoja sklepamo, da v bodočnosti tisti, ki ne bo vlagal v informatiko, tudi ne bo konkurenčno nastopal v poslovnem prostoru. Seveda pa je informatika dvorezen meč, kajti slaba, prepozna ali netočna lahko povzroči več škode kot pa nobena. Zato je komisiji naloženo veliko breme odgovornosti, ki pa ga bo lažje premasala, če ji bomo vsi delavci v Svilanitu pomagali.

Preprost primer uporabe računalnika je tudi ta članek, ki je izpisan in urejen s pomočjo računalnika.

Iztok Bosataj

računalništvo
v Svilanitu



Iz uradnih listov
za življenje

NOVOSTI ZAKONA O TEMELJNIH VARNOSTI CESTNEGA PROMETA

Le osem listov obsega Uradni list SFRJ z zaporedno številko 53, ki je izšel 4. oktobra. V vsega dvanajstih členih Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o temeljnih varnosti cestnega prometa je stvar jasna, posamezni členi se med seboj razlikujejo le v številkah in izgledajo takole:

»V prvem odstavku... člena se številka... nadomesti s številko..., številka... pa s številko...«

Spreminjajo se členi z visoko zaporedno številko, od 203 do 213. člena Zakona o temeljnih varnosti cestnega prometa (Ur. list SFRJ št. 63/80), številke, ki nadomestijo prvotne, pa so po pet do šest-krat višje.

Zakon dobi jasno in nedvoumno vsebino, ko popravke vpišemo v prvotni zakon, v njegovo IX. poglavje, KAZENSKO DOLOČBE. Za volanom in na cesti nas od 12. oktobra dalje spremljajo višje kazni za prometne prekrške. Posamezni členi skoraj ne potrebujejo dodatnega komentarja, izplača se nam ogledati na papirju, koliko stane kršitev cestno prometnih predpisov, preizkušnja v praksi je lahko predraga.

Oglejmo si zato neuradno besedilo nekaterih sprememb tega zakona, s katerimi se kot udeleženci v cestnem prometu največkrat »spozabimo«:

208. člen: Z denarno kaznijo od 4.000 do 25.000 dinarjev ali s kaznijo zapora do 60 dni se kaznuje za prekršek:



1. oseba, ki gradi na javni cesti objekt, priprave ali naprave, sadi drevesa ali postavlja predmete, s katerimi se zmanjšuje preglednost ceste, železniške proge ali križišča, ali dela karkoli, kar bi utegnilo ogroziti ali ovirati promet na javni cesti ali poškodovati javno cesto in objekte na njej, gradi in postavlja spomenike, reklame, nagrob-

nike ob poti in druga spominska znamenja, razne proizvode ipd.

2. voznik, ki ne ustavi svojega vozila, kadar je vozilo, v katerem se prevažajo otroci, ustavljeno na cestišču, dokler otroci vstopajo ali izstopajo iz njega;

3. voznik, ki vozi na cesti, na kateri so vozniki pasovi drug od drugega fizično ločeni, po voznem pasu, ki je namenjen za promet vozil iz nasprotnne smeri;

4. voznik, ki vozi na cesti v naselju s hitrostjo, ki je več kot za 50 km na uro večja od dovoljene hitrosti;

5. voznik, ki ne pušča mimo vozil tako, kot je določeno v 50. členu tega zakona:

»Na križišču ali pri srečanju z drugim vozilom mora voznik pustiti mimo vozilo, ki prihaja iz njegove desne strani.

Voznik, ki zavija na križišču z vozilom na levo, mora pustiti mimo vozila, ki prihajajo iz nasprotnne smeri in na križišču ne spreminjajo svoje smeri ali zavijajo na desno, razen če ni s postavljenim prometnim znakom drugače določeno.

Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena ima vozilo, ki vozi po tirnicah, na križišču ali ob srečanju z drugim vozilom prednost, ne glede na to, s katere strani mu to prihaja nasproti, razen če ni s postavljenim prometnim znakom drugače določeno.

Voznik, ki prihaja s stranske ceste z vozilom na cesto, za katero je s prometnim znakom označeno, da ima prednost, mora pustiti mimo vsa vozila, ki vozijo po tej cesti.

Voznik mora pustiti mimo vsa vozila, ki vozijo po cesti, na katero vstopa tudi, kadar za to cesto ni s prometnim znakom označeno, da ima prednost, če vstopa z vozilom s kolovozne poti na cesto z utrjenim voziščem, ali če vstopa na cesto s površine, na kateri se ne opravlja promet.

Voznik, ki pri zavijanju z vozilom seka kolesarsko stezo, mora pustiti mimo vozila, ki vozijo po kolesarski stezi.«

6. voznik, ki na mestu, kjer je promet urejen z napravami, ki dajejo svetlobne prometne znake, ne ustavi vozila na znak rdeče luči;

7. voznik, ki nedovoljeno prehiteva z desne strani;

8. voznik, ki prehiteva z leve strani vozilo, ki je zavzelo na vozišču tak položaj in daje njegov voznik tak znak, da se da zanesljivo sklepati, da bo vozilo zavilo na levo;

9. voznik, ki prehiteva z leve strani vozilo, ki se premika po tirnicah, položenih po sredi vozišča, ali če ga prehiteva z desne strani, kadar med omenjenim vozilom in desnim robom vozišča ni prometnega pasu;

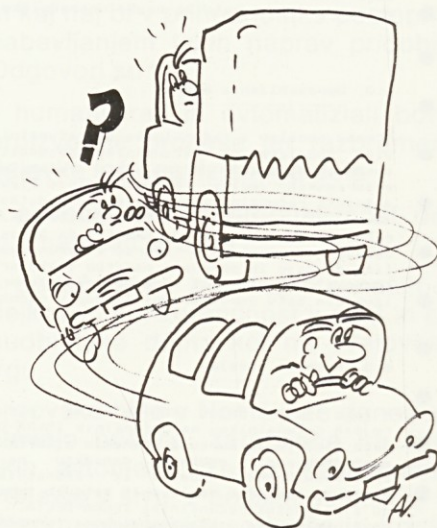
10. voznik prehitevanega vozila, če povečuje hitrost svojega vozila med tem, ko ga prehiteva drugo vozilo;

11. voznik, ki začne prehitevati kolono vozil;

12. voznik, ki začne prehitevanje ali vožnjo mimo, če je voznik, ki vozi za njim, že začel prehitevati;

13. voznik, ki začne prehitevati, če je voznik, ki vozi pred njim po istem prometnem pasu, že dal znak, da namerava prehiteti ali voziti mimo vozila, ki je pred njegovim, ali mimo druge ovire na cesti;

14. voznik, ki začne prehitevati, če prometni pas, po katerem namerava prehitevati, ni prost na dovolj dolgi razdalji in tako ogrozi ali ovira promet iz nasprotnne smeri;



15. voznik, ki začne prehitevati ali voziti mimo na prometnem pasu, ki je namenjen za promet vozil iz nasprotnne smeri, če po prehitevanju ali vožnji mimo ne more, ne da bi oviral ali ogrožal druge udeležence v prometu, spet zavzeti položaja na prometnem pasu, po katerem je vozil pred prehitevanjem ali vožnjo mimo;

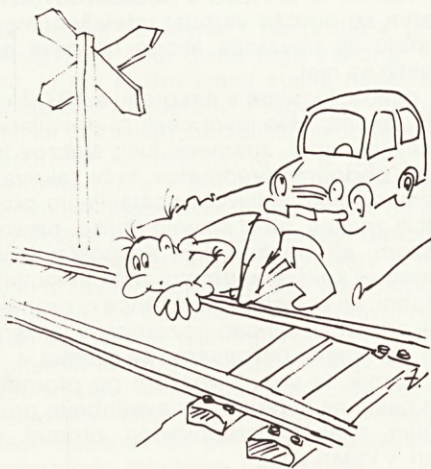
16. voznik, če prehiteva na prometnem pasu, ki je namenjen za promet iz nasprotnne smeri, pred vrhom klanca ali v ovinku, kjer preglednost ni zadostna;

17. voznik, ki prehiteva drugo vozilo v nasprotju s 65. členom tega zakona: »Voznik ne sme prehitevati drugega vozila, razen kolesa, kolesa z motorjem in kolesa brez stranske priklovice tik pred križiščem ali na križišču, kjer ni krožnega prometa, ali tik pred prehodom in na prehodu ceste čez železniško ali tramvajsko progo v ravnini brez zapornic ali polzapornic. Tik pred križiščem ali na križišču sme voznik prehitevati: vozilo, ki zavija na levo, prehiteva pa se z desne strani (drugi odstavek 59. člena); vozilo, ki zavija na desno, pri čemer pa ne sme s svojim vozilom na del vo-

zišča, ki je namenjen za promet vozil iz nasprotni smeri; vozilo, ki vozi po prednostni cesti, kot tudi, kadar je promet na križišču urejen s svetlobnimi prometnimi znaki ali znaki, ki jih daje pooblaščen oseba.

Tik pred prehodom in na prehodu ceste čez železniško ali tramvajsko progo v ravnini brez zapornic ali polzapornic sme voznik prehitovati drugo vozilo, če je promet na takem prehodu urejen z napravami, ki dajejo prometne svetlobne znake na križišču.«

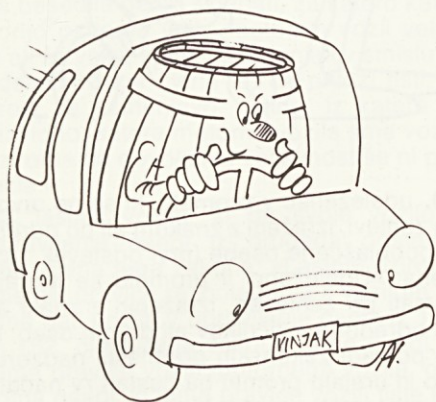
18. Voznik, ki prehitva vozilo, ki je ostalo pred zaznamovanim prehodom za pešce, da bi pustilo pešce mimo;



19. voznik, ki ne ustavi vozila pred zaznamovanim prehodom za pešce, kadar mu dani znak prepoveduje prehod;

20. voznik ali gonjač živine, ki se ne ustavi pred prehodom ceste čez železniško progo v ravnini, če so zapornice spuščene ali če so se že začele spuščati ali če svetlobni ali zvočni znaki opozarjajo, da se bodo zapornice začele spuščati oziroma da se približuje vlak;

21. voznik ali gonjač živine, ki se ne ustavi pred prehodom ceste čez železniško progo v ravnini, na katerem so postavljeni svetlobni prometni znaki, kadar se pokaže utripajoča rdeča luč ali nepretrgana rdeča luč;



22. voznik, ki vozi pod vplivom mamil;

23. voznik, ki vozi ali začne voziti vozilo v cestnem prometu v nasprotju s 152. členom tega zakona:

»Voznik ne sme voziti vozila v cestnem prometu niti ga začeti voziti, če je pod vplivom alkohola.

Štelo se bo, da je pod vplivom alkohola, za kogar se z analizo krvi ali krvi in urina ali po kakšni drugi znanstveni metodi, s katero se meri količina alkohola v organizmu, ugotovi, da ima v krvi več kot 0,5 0/oo alkohola, ali za kogar se ne glede na količino alkohola v krvi s strokovnim pregledom ugotovi, da kaže znake alkoholnih motenj. Alkoholnih pijač ne sme uživati in ne začeti voziti, če ima v organizmu kaj alkohola ali če kaže znake alkoholnih motenj:

a) voznik motornega vozila kategorije C ali D – dokler vozi vozilo te kategorije;

b) voznik vozila, s katerim se opravlja javni prevoz – dokler opravlja s tem vozilom javni prevoz;

c) voznik vozila, ki mu je vožnja vozila glavni poklic – dokler vozi vozilo opravljajoč svoj poklic.«

24. Voznik, ki vozi v cestnem prometu motorno vozilo preden pridobi pravico, da vozi motorno vozilo;

25. voznik, ki vozi v cestnem prometu vozilo, ki nima brezibnih predpisanih naprav za upravljanje, naprav za ustavljanje, naprav za spajanje vlečnega in priklopnega vozila, tahografa in pnevmatik;

26. voznik, ki noče opraviti preizkusa z ustreznimi sredstvi in aparati ali noče na strokovni pregled, da bi se preverilo, ali ima kaj alkohola v organizmu oziroma ali kaže znake alkoholnih motenj oziroma ali je pod vplivom mamil ali psihoaktivnih zdravil;

27. voznik, ki vozi v cestnem prometu vozilo, dokler mu traja prepoved vožnje motornega vozila, ki je vpisana v njegovo vozniško dovoljenje, ali dokler mu je vozniško dovoljenje začasno vzeto takoj na mestu.

Za prekrške iz 3., 4., 15., 16., 18., 19., 22., 23., 26. in 27. točke prvega odstavka tega člena se vozniku poleg kazni izreče tudi varnostni ukrep prepovedi vožnje motornega vozila za čas od treh mesecev do enega leta, pa tudi za druge prekrške iz omenjenega odstavka se lahko izreče navedeni ukrep v enakem trajanju.

Za prekršek iz prvega odstavka tega člena, s katerim je bila povzročena neposredna nevarnost za drugega udeleženca v prometu ali prometna nezgoda, se storilec kaznuje z denarno kaznijo od 5.000 do 30.000 dinarjev ali s kaznijo zapora od 30 do 60 dni, vozniku pa se poleg kazni izreče tudi prepoved vožnje motornega vozila za čas od treh mesecev do enega leta.

209. člen: Z denarno kaznijo od 2.500 do 20.000 dinarjev ali s kaznijo zapora do 30 dni se kaznuje za prekršek:

1. oseba, ki pusti na cesti poškodovano vozilo, predmete ali snovi, ki utegnejo ovirati ali ogroziti varnost prometa;

2. voznik, ki ne odstrani z vozišča predmetov, ki padejo z vozila na cesto in predmetov, ki jih je pri ustavljanju vozila postavil na cesto;

3. voznik, ki pelje z nezmanjšano hitrostjo poleg vozila za javni prevoz potnikov ali avtobusa, s katerim se opravlja prevoz za lastne potrebe, ustavljenega na postajališču, in ogrozi s tem vstopajoče oziroma izstopajoče;

4. voznik, ki ne ustavi svojega vozila za vozilom za javni prevoz potnikov ali za avtobusom, s katerim se opravlja prevoz za lastne potrebe, ki je ustavljen na postajališču, kadar morajo vstopajoči oziroma iz-

stopajoči čez prometni pas, po katerem se premika njegovo vozilo;

5. oseba, ki se pelje z vozilom, če kakorkoli ovira voznika pri vožnji ali če vpliva nanj, da vozi na način, s katerim se zmanjšuje prometna varnost;

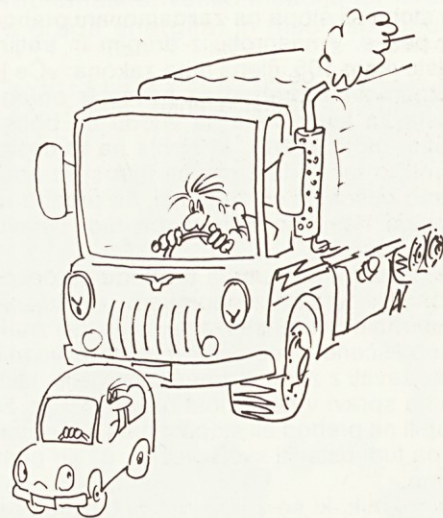
6. voznik, ki ima namen kaj napraviti z vozilom, če se poprej ni prepričal, ali to lahko stori brez nevarnosti za druge udeležence v prometu ali za premoženje;

7. voznik, ki ne vozi po desni strani vozišča v smeri vožnje (prvi odstavek 41. člena: »Vozilo mora voziti po desni strani vozišča v smeri vožnje.«) ali ki vozi v nasprotju z določbami drugega odstavka 41. člena tega zakona: »Voznik mora z vozilom voziti čim bližje desnemu robu vozišča in na tolikšni razdalji od njega, da glede na hitrost vozila, prometne razmere ter na stanje in lastnosti ceste ne ogroža drugih udeležencev v prometu in ne izpostavlja sebe nevarnostim.«;

8. voznik, ki na cesti z voziščem za promet vozil v obe smeri, na katerem so najmanj štiri prometni pasovi, prehaja z vozilom na vozni pas, ki je namenjen za promet vozil iz nasprotni smeri;

9. voznik, ki vozi na cesti z voziščem za promet v obe smeri, na katerem so trije prometni pasovi, po prometnem pasu, ki je ob levem robu ceste v smeri vožnje;

10. voznik, ki hitrosti svojega vozila ne prilagodi lastnostim in stanju ceste ter drugim prometnim razmeram tako, da vozila ne more pravočasno ustaviti pred oviro, ki jo je v danih razmerah mogoče pričakovati;



11. voznik, ki vozi po cesti v naselju s hitrostjo, ki je več kot 30 do 50 km na uro večja od dovoljene hitrosti, oziroma voznik, ki vozi na cesti s hitrostjo, ki je več kot 50 km na uro večja od dovoljene hitrosti;

12. voznik, ki prehitva ali vozi mimo, kadar glede na karakteristike ceste in trenutne okoliščine na cesti in v prometu ali na tehnične lastnosti vozila ogroža druge udeležence v prometu;

13. voznik, ki preden zapusti vozilo, ne ukrene vsega, kar je potrebno, da vozilo ne more samo kreniti z mesta, na katerem ga je pustil;

14. voznik, ki preseka z vozilom skupino otrok, kolono vojakov, pogrebni sprevod ali drug organiziran sprevod, ki se premika po vozišču;

15. voznik vozila na motorni pogon, ki ravna pri vleki priklopnega vozila v nas-

protju z 79. členom tega zakona: »V prometu na javni cesti smeta biti vozilu na motorni pogon dodani največ dve priklopni vozili za prevoz tovora oziroma največ eno priklopno vozilo za prevoz oseb, na avtomobilski cesti in na cesti, ki je rezervirana za motorna vozila, pa le eno priklopno vozilo.

Vozilo na motorni pogon sme vleči le takšno priklopno vozilo, ki ne zmanjšuje bistveno njegove stabilnosti.«

16. voznik, ki ravna v nasprotju s 63. členom zakona: »Ko prehititi voznik eno ali več vozil ali vozi mimo enega ali več vozil, mora takoj, ko mu je to mogoče, ne da bi oviral ali ogrožal druge udeležence v prometu, s svojim vozilom znova zavzeti položaj na prometnem pasu, po katerem je vozil doslej.«

17. pešec oziroma vodnik ali gonjač živine, ki ravna v nasprotju s 1. odstavkom 85. člena: »Od prvega somraka do popolne zdanitve (ponoči), kot tudi podnevi ob zmanjšani vidljivosti morajo nositi prižgane luči, kadar hodijo po vozišču izven naselja:

a) skupina pešcev, ki hodijo v organizirani koloni ali sprevodu – najmanj eno belo ali rumeno luč na čelu kolone oziroma sprevoda in najmanj eno rdečo luč na njegovem začetju;

b) vodniki vprežnih, tovornih in jahalnih živali ter gonjači živine – najmanj eno belo ali rumeno luč spredaj in najmanj eno rdečo luč zadaj.»

18. Gonjač živine, ki ne nadzoruje živine, ki se premika po cesti;

19. voznik, ki ravna glede na pešca, ki je že stopil ali stopa na zaznamovani prehod za pešce, v nasprotju z drugim in tretjim odstavkom 105. člena tega zakona: »Če je zaznamovani prehod za pešce iz prvega odstavka tega člena na vходу na bočno cesto, mora voznik, ki zavija na to cesto, storiti to tako, da zmanjša hitrost in pusti mimo pešce, ki so že stopili na prehod ali stopajo nanj, po potrebi pa tudi ustaviti svoje vozilo.

Če na zaznamovanem prehodu za pešce promet ni urejen z napravami za dajanje svetlobnih prometnih znakov in ne znaki pooblaščenih oseb, se mu mora voznik približevati z zadosti zmerno hitrostjo, tako da ne spravi v nevarnost pešcev, ki so že stopili na prehod ali stopajo nanj, po potrebi pa tudi ustaviti svoje vozilo, da jih pusti mimo.«

20. voznik, ki se z vozilom približuje prehodu ceste čez železniško progo v ravnini na način, ki je v nasprotju s 107. členom tega zakona: »Voznik, ki se z vozilom približuje prehodu ceste čez železniško progo v ravnini, mora vožnjo prilagoditi tako, da lahko ustavi vozilo pred zapornicami na prehodu ali pred napravo, ki daje znake, ki napovedujejo približevanje vlaka, oziroma da lahko ustavi vozilo, preden zapelje na železniško progo.«

21. udeleženec v prometu, ki ravna pri prehodu čez železniško progo v ravnini v nasprotju s 109. členom tega zakona: »Pred prehodom ceste čez železniško progo v ravnini, na katerem so svetlobni prometni znaki, se morajo udeleženci v prometu ustaviti, kardar se pokaže utripajoča rdeča luč ali nepretrgana rdeča luč.« Udeleženci v prometu, ki gredo čez železniško progo v ravnini, morajo to storiti s potrebno previdnostjo tudi, kadar luči na prehodu niso prižgane.

Na prehodu ceste čez železniško progo v ravnini, na katerem ni zapornic in ne naprav, ki bi z znaki napovedovale približevanje vlaka, smejo udeleženci v prometu čez železniško progo šele, ko se prepričajo, da po progi ne prihaja vlak ali kakšno drugo vozilo, ki vozi po tirnicah.«

22. pešec, gonjač živine in voznik vozila, ki se šteje za motorno vozilo ali voznik motornega vozila, ki ne more razviti hitrosti najmanj 40 km na uro, kadar se premikajo po avtomobilski cesti ali cesti, ki je rezervirana za motorna vozila;

23. voznik motornega vozila, ki vleče drugo motorno vozilo, če ravna v nasprotju s prvim odstavkom 112. člena in s 116. členom tega zakona: »Prvi odstavek 112. člena: »V promet na avtomobilski cesti se ne sme vključiti motorno vozilo, ki vleče drugo motorno vozilo, ki se zaradi tega, ker ni v redu ali ker mu manjkajo posamezni deli, ne more samo premikati.«

»116. člen: Določbe 110. do 115. člena tega zakona se uporabljajo tudi za promet na cesti, ki je rezervirana za motorna vozila.«

24. voznik ali pešec, ki ravna glede na vozila s spremstvom v nasprotju s 119. členom tega zakona: »Za vozila s spremstvom se po tem zakonu štejejo vozila, ki jim je dodeljeno spremstvo pripadnikov milice ali vojaških oseb na posebnih motornih vozilih, opremljenih z napravami za dajanje posebnih svetlobnih in zvočnih znakov, in sicer, dokler se dajejo ti znaki. Voznik, ki sreča na cesti vozilo ali kolono vozil s spremstvom, in voznik, ki ga dohiti vozilo ali kolona vozil s spremstvom, mora ustaviti svoje vozilo, ponoči mora namesto bleščečih luči uporabiti zasenčene luči za osvetljevanje ceste, ravnati se mora strogo po odredbah, ki mu jih dajejo osebe iz spremstva, ter nadaljevati vožnjo šele, ko so vsa vozila s spremstvom mimo.

Vozila s spremstvom imajo prednost pred vsemi drugimi vozili (50. člen), razen pred vozili, ki vozijo na križišču, na katerem je promet urejen s svetlobnimi prometnimi znaki ali z znaki, ki jih daje pooblaščen oseb in zanje ne veljajo določbe tega zakona o omejitvi hitrosti (46. in 48. člen), prepovedi prehitevanja in vožnje mimo kolone (1. točka 1. odstavka 62. člen) in o prepovedi sekanja skupine pešcev (78. člen), pod pogojem, da s tem ne ogrožajo varnosti drugih udeležencev v prometu. Da bi omogočili neovirano vožnjo vozilom iz prvega odstavka tega člena, se morajo pešci umakniti z vozišča, dokler peljejo mimo ta vozila.«

25. voznik ali pešec, ki ravna glede na vozila s prednostjo v nasprotju s 120. členom tega zakona: »Za vozila prve pomoči, gasilske službe, organov za notranje zadeve in oboroženih sil Socialistične federativne republike Jugoslavije, kadar dajejo s posebnimi napravami svetlobne in zvočne znake, ne veljajo določbe tega zakona o omejitvi hitrosti (46. in 48. člen), o prepovedi prehitevanja in vožnje mimo kolone vozil (1. točka prvega odstavka 62. člena) in o prepovedi sekanja skupine pešcev (78. člen). Ta vozila imajo prednost pred vsemi drugimi vozili (50. člen), razen pred vozili s spremstvom (119. člen) in vozili, ki vozijo na križišču, na katerem je promet urejen s svetlobnimi prometnimi znaki ali znaki, ki jih daje pooblaščen oseb, pod pogojem, da s tem ne ogrožajo varnosti drugih udeležencev v prometu.

Da bi omogočili prosto pot vozilom iz prvega odstavka tega člena, se morajo pešci umakniti z vozišča, druga vozila pa jih pustiti mimo in se po potrebi tudi ustaviti, dokler peljejo ta vozila mimo.

Kadar zagotavlja vozilo organa za notranje zadeve in oboroženih sil Socialistične federativne republike Jugoslavije z uporabo dveh modrih luči prosto pot kakšnemu vozilu ali koloni vozil, ki vozijo za njim, morajo vozniki posvetiti pozornost tudi vozilom, katerim se zagotavlja prosta pot, jih pustiti mimo in se po potrebi tudi ustaviti, dokler peljejo mimo ta vozila.

Glede na medsebojne prednosti vozil iz prvega odstavka tega člena veljajo določbe tega zakona o prednosti.«

26. voznik, ki prevažna z vozilom tovor, s katerim se ogroža varnost udeležencev v prometu ali povzroča škoda na cesti ali objektih na njej;

27. oseba, ki ravna v nasprotju s 127. členom zakona: »Na javni cesti ni dovoljeno postavljati tabel, znamenj, luči, stebrov in drugih podobnih predmetov, ki bi zakrivali ali zmanjševali vidljivost postavljenih prometnih znakov, ali bi s svojo obliko, barvo, videzom, ali mestom, kjer so postavljeni, posnemali kakšen prometni znak ali mu bili podobni, ali bi slepili udeležence v prometu ali odvračali njihovo pozornost na tolikšni meri, da utegne biti nevarno za promet.«

28. voznik, ki vozi z vozilom po prometnem pasu, na katerem je s svetlobnim prometnim znakom prepovedan promet v smeri, v kateri vozi;



29. udeleženec v prometu, ki se ne ravna po zahtevi, izraženi z znakom ali po odredbi pooblaščenih oseb (prvi odstavek 145. člena: »Udeleženci v prometu se morajo ravnati po zahtevah, izraženih z znaki ali po odredbah miličnikov ali drugih oseb, ki na podlagi zakonskih pooblastil nadzorujejo in urejajo promet na cestah /v nadaljnem besedilu: pooblaščen oseb/.«)

30. tisti, ki je udeležen v prometni nezgodi, če ravna v nasprotju s prvim odstavkom 148. člena tega zakona: »Udeleženec v prometni nezgodi, v kateri je kdo izgubil življenje ali se je poškodoval, ali je nastala večja gmotna škoda, je dolžan:

a) ostati na kraju nezgode, s tem, da se sme oddaljiti le začasno, da pomaga ti-

stim, ki so bili poškodovani v prometni nezgodi, ali če mu je samemu potrebna zdravniška pomoč;

b) ukreniti vse, kar je v njegovi moči, da zavrne novo nevarnost, ki utegne nastati na kraju prometne nezgode in da se omogoči normalen promet ter si prizadevati, da se ne spremeni stanje na kraju nezgode in da se ohranijo obstoječi sledovi: pri tem pa taki ukrepi ne smejo ogroziti varnosti prometa;

c) obvestiti o prometni nezgodi najbližji pristojni organ in se vrniti na kraj nezgode ter čakati na prihod uradne osebe, ki bo opravila ogled;

31. voznik, ki vozi motorno vozilo tiste kategorije, ki ni navedena v njegovem voznikškem dovoljenju;

32. voznik, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom 165. člena tega zakona: »Tujec, ki mu je dovoljena stalna naselitev v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji, in državljan Socialistične federativne republike Jugoslavije, ki se iz tujine vrne oziroma pride v Socialistično federativno republiko Jugoslavijo z namenom, da stalno ostane v njej, kot tudi osebe diplomatskih in konzularnih predstavništev in misij tujih držav ter predstavništev mednarodnih organizacij v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji, tujih trgovskih, prometnih, kulturnih in drugih predstavništev ter tujih dopisništev, lahko vozijo motorna vozila z veljavnim tujim voznikškim dovoljenjem šest mesecev od prihoda v Socialistično federativno republiko Jugoslavijo.

Osebe iz prvega odstavka tega člena dobijo ob pogojih iz 1., 2. in 4. točke prvega odstavka ter drugega in tretjega odstavka 157. člena tega zakona na lastno zahtevo ne da bi morale delati voznikški izpit, namesto veljavnega tujega voznikškega dovoljenja jugoslovansko voznikško dovoljenje za tisto kategorijo motornih vozil, v katero spadajo motorna vozila, ki jih imajo pravico voziti s tujim voznikškim dovoljenjem. Izjemoma in ob vzajemnosti se od oseba diplomatskih in konzularnih predstavništev in misij tujih držav ter predstavništev mednarodnih organizacij v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji ob zamenjavi tujega voznikškega dovoljenja ne zahtevajo dokazi, da izpolnjuje pogoje iz 1. točke prvega odstavka 157. člena tega zakona.

Tuje voznikško dovoljenje, ki se iz njegovega besedila ne da sklepati, za katero kategorijo oziroma vrsto motornih vozil velja, in ali še velja, se sme zamenjati v smislu 2. odstavka tega člena le, če priloži tisti, ki prosi za zamenjavo, listino, iz katere je razvidno, katera motorna vozila sme voziti oziroma da dovoljenju veljavnost še ni potekla.«

33. lastnik vozila, ki da svoje vozilo v upravljanje osebi iz drugega odstavka 168. člena tega zakona: »Lastnik oziroma imetnik pravice razpolaganja z vozilom ne sme dati vozila v upravljanje osebi iz 151. in 152. člena tega zakona in ne osebi, ki nima pravice voziti motornega vozila, oziroma osebi, ki nima pravice voziti tiste kategorije motornih vozil, v katero spada to vozilo.«

34. voznik, ki vozi tovorno motorno vozilo z največjo dovoljeno težo nad 3.500 kg ali avtobus brez prestanka več kot 5 ur;

35. voznik, ki vozi tovorno motorno vozilo z največjo dovoljeno težo nad 3.500 kg ali avtobus več kot osem ur v času 24 ur;

36. voznik, ki vozi v cestnem prometu motorno ali priklopno vozilo, ki ni registrirano;

37. voznik, ki vozi v cestnem prometu motorno ali priklopno vozilo, ki ni označeno s tablicami za preizkušnjo, ali če je tablicam za preizkušnjo potekel rok;

38. voznik, ki vozi v cestnem prometu motorno ali priklopno vozilo po poteku veljavnosti prometnega dovoljenja;

39. voznik motornega vozila, ki je začasno registrirano, če vozi tako vozilo po poteku veljavnosti začasne registracije.

Če je s prekrškom iz prvega odstavka tega člena povzročena neposredna nevarnost

za drugega udeleženca v prometu ali prometna nezgoda, se storilec prekrška kaznuje z denarno kaznijo od 4.000 do 25.000 dinarjev ali s kaznijo zapora do 60 dni.

Če je storilec prekrška iz prvega odstavka tega člena voznik motornega vozila, s prekrškom pa je bila povzročena nevarnost za drugega udeleženca v prometu ali prometna nezgoda, se lahko izreče varstveni ukrep prepovedi vožnje motornega vozila za čas od 30 dni do 6 mesecev.

(nadaljevanje prihodnjic)

Bogo Wiegele



S sindikalne konference in predkongresne aktivnosti

PRAVE LJUDI NA PRAVA MESTA

Pred nami je 11. kongres ZSS, ki bo od članstva Zveze sindikatov zahteval veliko odgovornost ter priprav programov za uresničevanje vseh kongresnih aktivnosti.

Od že opredeljenih nalog pa so v tem času tudi občni zbori ZS, ki se vključujejo v predkongresne razprave.

eksistenco, ne moremo mimo rezultatov poslovanja, katerim smo posvečali vso pozornost. Ugotavljamo, da se je naše poslovanje bistveno spremenilo, razmere, ki so prisotne na področju poslovanja, so zastrašujoče (devizna problematika, velika inflacija ter izredno draga energija) in niso vsopodbud-



Kritično o delu sindikata

V mesecu oktobru smo se v naši delovni organizaciji zbrali na občnih zboreh IO OS ter konferencah osnovnih organizacij. Analizirali smo delo v preteklem obdobju ter kritično in samokritično spregovorili o delovanju sindikata v DO in v občini. Osnovni namen dela sindikata je bil usmerjen v nenehno skrb za zaščito delavcev in njihove življenjske ravni, saj spričo razmer, v katerih živimo, postaja naš družbeni in osebni standard vedno težji. Da pa zagotovimo delavcu nujno

na za še boljše rezultate. Nasprotno, ovirajo razvoj nove tehnologije in s tem še večjega izvoza.

S planom sprejete naloge pa nas zavezujejo tudi na drugih področjih delovanja sindikata, to je dograjevanje sistema delitve po delu in rezultatih dela, vodenje javnih razprav o določenih spremembah samoupravnih aktov, spodbujanje inovacijske dejavnosti, požarane varnosti itd. Kot posebna naloga, ki smo jo zapisali v naše delo, je bila izboljšanje kvalitete sa-

moupravljanja. Tej temi pa smo v Svilanitu posvetili še posebno pozornost in kritično spregovorili o našem odločanju, koliko smo oziroma nismo uveljavljali vloge delegatskega sistema. Tema je bila razdeljena na štiri področja in sicer:

- Samoupravni odnosi v temeljnih organizacijah in DO
 - Delegatski sistem in družbeni odnosi
 - Delegatski sistem v SIS in ZZD
 - Vloga družbeno-političnih organizacij in samoupravnih organov
- Delegati so v razpravi opozorili na težave, s katerimi se srečujejo pri svojem delu. Pri delegatskem sistemu in družbenih odnosih je bila pripomba na kadrovanje nosilcev funkcij ter delegatov, premajhna zainteresiranost delegatov, tako v samoupravnih organih kot tudi za interesne skupnosti ter ZZD. Če so seje med delovnim ča-



Jože Nograšek je novi sindikalni predsednik. Pa srečno, Jože!



»Stari in novi« sindikalisti ob ogledu muzeja tovarne Titan

som, je prisotnost še zadovoljiva, sicer so tu velike težave s sklepčnostjo sej na vseh ravneh.

Gradiva, ki jih posredujejo delegatom za ZZD ter Republiško skupščino ter interesne skupnosti ter tudi za samoupravne organe, so preobsežna in nerazumljiva ter tako odmaknjena delavcem, zato so tudi seje brez razprav. Ugotovljamo, da pripombe niso zažele, da predlagatelji nimajo interesa za spreminjanje sklepov. Tudi na zborih delavcev je odločanje formalno, saj se sprašujemo, zakaj so potrebni zbori ob periodičnih obračunih, saj je odločanje o dohodku le formalno, zato, da zadostimo zakonu, ki to predpisuje.

Vloga družbeno-političnih organizacij in samoupravnih organov je v tem, da vsi o vsem odločamo, tudi o zadevah, za katere nismo usposobljeni. Sindikati ne odločajo, vendar le spodbujajo k boljšim samoupravnim odločitvam.

Mladina ne čuti interesa za skupno delo. Tudi člani ZK ne dajejo rezultatov, ki bi prispevali k boljšemu skupnemu delu, strogo se zapirajo v svojih krogih, kot da je to pomembno le za članstvo, nikakor pa ne za delavca.

Tu gre posebno vzpostaviti vlogo sindikata pri vseh naštetih problemih, ki so prisotni v tem obdobju med 10. Kongresom ter pripravami za 11. Kongres Zveze sindikatov. Poročilo, ki je v javni razpravi, ocenjujemo kot preveč splošno, saj menimo, da razmere niso tako rožnate, kot so zapisane. Morali bi delati bolj konkretno in s kritiko oceniti razmere in tudi dobre strani delovanja sindikata med Kongresoma. Gradiva bi morala biti tako zapisana, da ne bi v njih prišlo le do ponavljanja že znanih ugotovitev in ocen brez odločnejšega presejanja stanja in razmer, saj bo razreševanje in spreminjanje nakopičenih težav in negativnih trendov gospodarjenja in na-

Konferenca osnovnih organizacij sindikata »Svilanit«

Predsednik konference: Nograšek Jože
 Predstavnik Občinskega sindikalnega sveta: Jeglič Joži
 Blagajnik: Komatar Majda
 Knjigovodja: Gomiršek Marinka
 Referent za šport: Kaddoura Haseeb
 Referent za kulturo: Holcer Florjana
 Tajnik: Šuštar Jožica

IO OOS TOZD Frotir I.

1. Špacapan Helena
2. Špenko Marija
3. Ocvirk Jožica
4. Osolin Nina
5. Gerkman Niko
6. Rak Andrej
7. Kladnik Miran
8. Kladnik Jože
9. Papler Miha

IO OOS TOZD Frotir II.

1. Lukanc Breda
2. Markovič Heda
3. Dolenc Vera
4. Kimovec Marinka
5. Droljc Marija
6. Svetec Sonja
7. Kaplja Tatjana
8. Rot Majda
9. Zavasnik Marija

IO OOS TOZD Svila:

1. Sušnik Anica (DE 41)
2. Bernot Ana
3. Kozole Helena
4. Koncilja Jernej
5. Lanišek-Golob Joži

IO OOS DSSS:

1. Lipovšek Martina
2. Erman Martina
3. Pavlič Marta
4. Bogataj Iztok
5. Brozovič Igor
6. Skamen Ivana
7. Rifel Ivan

Nadzorni odbor:

1. Perko Silva
2. Hubad Anka
3. Sebič Valerija

daljnja krepitev in razvoj samoupravljanja in s tem odločujočega položaja delavca najboljša priprava in prispevek Kongresom.

Tudi sam osnovni moto 11. Kongresa ZSS, ki je »Samoupravljanje in ustvarjalno delo – najvišja vrednota človeka«, je izhodišče že sprejetih programov in obenem zavezujoč za nadaljnje aktivnosti, to tudi v Svilanitu predlagamo, da naše pripombe posredujemo na občinski svet ZS ter RSZS in terjamo njihovo konkretno delo.

Jeglič Jožica

STROKOVNA EKSKURZIJA DITT

Društvo inženirjev in tehnikov tekstilcev Kamnik je 15. novembra imelo enodnevno strokovno ekskurzijo v Mariboru.

Namen ekskurzije je bil strokovno izpopolnjevanje članov z ogledom Mariborskih tekstilnih tovarn in srečanje z vodstvom DITT Maribor. V popoldanskem času so nam gostitelji organizirali nekaj kulturnega programa, v večernih urah pa družabno srečanje.

Glavni cilj ekskurzije je bil obisk Mariborskih tekstilnih tovarn (MTT). Ker je bil obisk tovarne planiran od 12. do 15. ure, smo iz Kamnika odpotovali že ob 10. uri. Zaradi tega je moral vsak udeleženec ekskurzije dati 4 ure dopusta ali ure za koriščenje. Na to smo dobili nekaj pripomb, zakaj za strokovno izpopolnjevanje dajati svoj dopust, vendar večina članov z dobro voljo žrtvuje te ure, saj je to že stalna praksa iz preteklih let.

V prostore MTT smo prišli po 12. uri. Na sprejemu v konferenčni dvorani so nas pričakali: predstavniki MTT, predsednik DITT Maribor tov. Šrimf, predsednik ZITT Slovenije tov. Šubic in celo glavni direktor MTT, ki je obenem še predsednik ZITT Jugoslavije.

Gostitelji so nam predstavili veliki poslovni sistem MTT, ki šteje 5.300 zaposlenih in ustvari 2.000.000 starih milijard prihodka, od tega 23 milijonov USA \$ izvoza. Fizični obseg proizvodnje je približno 150 km tkanin na dan, kar pomeni, kot je omenil generalni direktor tov. Slobodan Šujca, da bi dnevna proizvodnja tekočih metrov tkanine zadostovala za razdaljo od Maribora do Ljubljane in še do Kamniške Bistrice. Vse tkanine, ki jih MTT proizvaja, so dokončne in nekatere celo visoko oplemenitene. Izvažajo jih v štirideset držav sveta, največ pa v Zahodno Evropo. Seznanili so nas tudi s problemi, s katerimi se srečujejo pri poslovanju, ki so drugačni pa tudi večji v tako velikem poslovnem sistemu, kot so v manjših OZD. V MTT stalno vlagajo določena investicijska sredstva v razširjeno in enostavno reprodukcijo. Tako so tudi v teh težkih gospodarskih razmerah stalno skrbeli za določen obseg investicij. Investirali so v nove zgradbe predilnice in tkalnice, v nove tkalne stroje, novo avtomatsko napravo za kontinuirano beljenje tkanin, itd. Ogledali smo si novi stroj za tkanje z valovitim zevom, ki je trenutno prvi in edini v

Jugoslaviji. Posebno zanimiva je nova predpredilnica in sukančarna, ki dela sukanca tudi za našo delovno organizacijo. Poleg najbolj sodobnih tkalskih strojev, katere lahko najdemo na svetovnih tržiščih, tečejo v halah MTT še 30 do 40 let stari tkalski stroji. V MTT menijo, da intenzivno obnavljajo tkalske zmogljivosti z najbolj sodobnimi stroji, vendar starih še ne mislijo dajati v staro železo, saj pravijo, da niso še tako bogati.

Po ogledu tovarne in kosilu v njihovem obratu družbene prehrane, je v popoldanskem času sledil kulturni del programa. Ogledali smo si Pokrajinski muzej Maribor v mariborskem gradu, ki ga je leta 1478 zgradil cesar Friderik III. Spada med najpomembnejše zgodovinske spomenike v Sloveniji. Naši člani so z velikim zanimanjem ogledovali razstavljenе eksponate in se navduševali nad njihovo vrednostjo. Po ogledu muzeja smo si ogledali stari del mestnega jedra, ki ga Mariborčani lepo in uspešno restavrirajo. Po prijetnem sprehodu smo se napotili v motel »Pesnica«, kjer smo imeli skupno večerjo in družabni večer. Ob tej priliki so potekali razgovori in izmenjava izkušenj DITT Maribor in našega društva, pozneje je sledil še tradicionalni svečani sprejem novih članov.

Pozno zvečer smo se napotili nazaj v Kamnik in še malo pozneje v svoje domove.

Salem Beganović

Z VOLILNE SKUPŠČINE ZITT JUGOSLAVIJE

13. septembra 1985 je bila v Mariboru 10. redna volilna skupščina Zveze inženirjev in tehnikov tekstilcev Jugoslavije, na kateri so sprejeli naslednje sklepe:

1. Zveza inženirjev in tehnikov tekstilcev Jugoslavije kot najširša oblika društvenega in strokovnega dela vseh inženirjev in tehnikov tekstilcev Jugoslavije bo vložila maksimalne napore za napredek in nadaljnji razvoj tekstilne industrije Jugoslavije in proizvodnje tekstilnih vlaken. Celotna aktivnost SITTJ temelji na dolgoročnem programu ekonomske stabilizacije na smernicah naslednjega srednjeročnega plana razvoja temeljnih organizacij tekstilne industrije Jugoslavije od 1986–1990 leta in projekcij razvoja do leta 2000.

2. V preteklih štirih letih po zadnji skupščini SITTJ v Banjaluki so nastale v pogojih gospodarjenja, kakor tudi v vlogi inženirjev in tehnikov v temeljnih organizacijah bistvene spremembe.

Takratne probleme in vsakodnevne naloge kot je pomanjkanje surovin, energije, proizvodna recesija ipd. so zamenjali novi nič lažji sedanji problemi. Nahajamo se v situaciji, ko imamo polna skladišča končnih tekstilnih izdelkov v večini naših TOZD in

zaradi slabe opremljenosti dela vse manjšo konkurenčnost na zahtevnih zunanjih tržiščih. Zato se zahteva od vseh inženirjev in tehnikov, zaposlenih v tekstilnih organizacijah, fakultetah, inštitutih in drugih ustanovah, ki se bavijo z razvojem tekstilne veje, da vložijo polno mero novega znanja in kreativnega dela za razvoj novih proizvodov in njihov uspešen plasman na zahtevna zunanja tržišča. Za uspešen razvoj tekstilne veje in za uspešen plasman na konvertibilna tržišča je potrebno modernizirati proizvodno opremo naših organizacij, laboratorijsko in drugo opremo šol in znanstvenih inštitucij, ki delajo na področju tekstilne industrije, proizvodnje tekstilnih vlaken, tekstilne strojegradnje in tekstilnih pomožnih sredstev. SITTJ bo v bodoče, kakor je tudi že dosedaj združeval in spodbujal skupne akcije republiških ZITT, DITT, posameznih OZD, tekstilnih fakultet, inštitutov, proizvajalcev tekstilnih vlaken in tekstilne strojegradnje v cilju skupnih interesov in razvoja tekstilne stroke. Skupnim in dobro organiziranim akcijam bodo pristopili z izbranimi nalogami skupnih interesov kot so:

- spodbujanje dela SITT, ki slabše delajo, informiranje SITT Kosovo,
- organiziranje skupnih skupščin in drugih strokovnih posvetovanj, seminarjev, simpozijev itd.,
- spodbujanje znanstvenega, razvojnega in kreativnega dela na fakultetah, znanstvenih inštitucijah, kakor tudi razvoja množične inovacijske aktivnosti,

Na 10. redni volilni skupščini je ZITTJ, na kateri so bili sprejeti navedeni sklepi, je bil za predsednika izvoljen Slobodan Šuca, za sekretarja pa Salem Beganović, član naše delovne organizacije in predsednik DITT Kamnik, kar pomeni priznanje društvu inženirjev in tehnikov tekstilcev Kamnika. Novemu predsedniku in sekretarju želimo mnogo uspešnega dela.

- razvoj jugoslovanske strojegradnje,
 - razvoj proizvodnje tekstilnih vlaken in splošne surovinske baze,
 - združevanje vsebine in izdaje jugoslovanskih tekstilnih časopisov in drugih sredstev informiranja,
 - izdajanje tekstilnega slovarja, tekstilnih priručnikov in druge strokovne literature,
 - razvoj proizvodnje tekstilnih pomožnih sredstev in rezervnih delov.
3. Tekstilna industrija je v preteklosti, še posebno pa v zadnjih nekoliko letih dala velik delež pri reševanju našega gospodarstva, kar se posebno odraža na rasti iz-

voza in reševanju problema nezaposlenosti. Da bi lahko še naprej prispevali k dolgoročnemu programu ekonomske stabilizacije, je prva naloga inženirjev in tehnikov, zaposlenih v tekstilni stroki, da maksimalno izkoristijo in modernizirajo razpoložljive proizvodne kapacitete. Proizvodna oprema je cca 90 % odpisana in tehnološko zastarela. Za rast produktivnosti in konkurenčnosti na tujih tržiščih je to neizbežna naloga vseh inženirjev in tehnikov tekstilcev Jugoslavije. Pri investicijah za modernizacijo obstoječih kapacitet, kakor

tete je eden od naše glavne pomanjklivosti v mednarodni trgovski menjavi kljub temu, da imamo razpoložljive kapacitete in strokovno znanje in s tem možnost odprave tega problema. S tem bi ravno tako veliko prispevali k dolgoročnemu programu ekonomske stabilizacije in konkurenčne sposobnosti na svetovnem tržišču.

5. Kakor je zapisano v zaključkih 6. kongresa SITTJ je pred inženirji in tehnik izredno pomembna naloga, da paralelno s koriščenjem razpoložljive tehnologije intenzivno delajo na razvoju lastnih in osvajanju ter prenašanju tujih tehnoloških rešitev. Sodobni inženir in tehnik bi se moal vsakodnevno ukvarjati z inovacijami, posebno pozornost pa posvetiti večjemu koriščenju vrhunskih tehnologij kot so mikroelektronika, mikroprocesorska tehnika, genetski inženiring, robotika, fleksibilne tehnologije, novi materiali itd. Enotna tehnologija tehnološkega razvoja in prenos znanja v praksi med znanstveno sfero in OZD koristniki, kakor tudi prenos znanja od ene do druge organizacije v tekstilni industriji, mora postati stalna praksa jugoslovanskih tekstilnih delavcev.

6. Da bi uspešno opredelili svoje naloge v izvajanju dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije, inženirji in tehnik tekstilci smatrajo, da je potrebno končno le opredeliti status tekstilne industrije, kakor tudi njeno vlogo v gospodarskem sistemu in naši družbi nasploh. Delegati skupščine so enoglasno zaključili, da se mora v III. delu družbenega plana Jugoslavije za plansko obdobje 1986-1990 v poglavje, kjer so našteje posamezne industrijske veje, ki bodo vključene v skupne programe proizvodnje za izvoz, vnesti tudi tekstilna industrija kot velik in tradicionalni izvoznik, ki je prav v najtežjih dneh družbenoekonomskega razvoja naše države prispeval največji delež.

V zaključkih VI. kongresa SITTJ je povedano, »da ignoriranje vloge tehnologije in tehnološki volonterizem s strani vseh družbenih subjektov morajo biti čim prej izrinjeni iz proizvodnje in družbene prakse«. Če je »ogrožen« položaj inženirjev in tehnikov vseh strok v našem gospodarskem sistemu, je jasno, kako je s položajem inženirjev in tehnikov tekstilcev in statusom tekstilne industrije nasploh.

Po toliko letih dela in po toliko dobrih rezultatih, ki jih dosegata tekstilna industrija, se moramo še vedno boriti za opredeljen status v naši družbi in položaj veje v celotnem gospodarskem sistemu. Pri sprejemanju mnogih gospodarskih in družbenih odločitev se premalo upoštevajo zahteve tekstilcev, a še manj dobri rezultati njihovega dela.

Sklepi skupščin ZITTJ so obveze vseh organizacij inženirjev in tehnikov tekstilcev, da na osnovi teh izdelajo svoje konkretne akcijske programe in na temelju le-teh organizirajo aktivnosti v vsaki sredini, v vsaki organizaciji združenega dela.

Salem Beganović

Veliko priznanje tovarišu Jenko Matiji



Na predlog DITT Kamnik in Zveze inženirjev in tehnikov tekstilcev Slovenije je predsedstvo SFRJ odlikovalo našega sodelavca Jenko Matija z velikim priznanjem – Redom dela z zlatim vencem.

Priznanje je že v Sloveniji in mu bo podeljeno na naslednji skupščini ZITT Slovenije.

Iskrene čestitke!

pri investicijah za razvoj novih področij in tehnologije je treba nujno računati na izvozno usmerjene proizvodne programe projektov, katerih kreatorji in nosilci so inženirji in tehnik naših OZD, fakultet, znanstvenih ustanov in drugih funkcij.

4. Poleg vseh navedenih aktivnosti SITTJ je treba posebno pozornost posvetiti kvalitetni proizvodnji, razvoju kvalitetnih proizvodov, kvalitetnim uslugam, napredku dela, standardizaciji JUS, interni standardizaciji proizvodov, tipizaciji proizvodov, izdajanju znakov kvalitete itd. Problem kvali-

KRONIKA LETA

Leto se še ni izteklo, mi pa se že oziramo nazaj in skušamo ugotoviti, ali se bomo poslavljali od starega leta zadovoljni sami s seboj, smo storili vse, kar smo mogli in kar so drugi pričakovali od nas ...?

Januar

Po decemberskem zastoju pri prodaji smo v januarju hkrati z LJUBLJANSKIM SEJMOVOM MODE in s široko uspešno propagandno akcijo pospešili prodajo. Rezultate obeh akcij smo čutili prav do meseca maja.

Prvič smo predstavili svoje artikule na sejmu v tujini. V sodelovanju z našim izvoznikom Unitexom smo žal samo improvizirali prikaz naših glavnih artiklov, pa vendar, začeli smo! In to v Frankfurtu na sejmu Heimtex, ki ga obiščejo vsi, ki kaj veljajo na področju frotirja. Obiskovalcev je bilo v našem kotičku izredno veliko. Oglasili so se skoraj vsi naši glavni odjemalci, ustavil pa se je marsikateri novi potencialni kupec, si ogledal naše proizvode in povprašal po tem in onem. Izdelke SVILE smo predstavili na sejmu v Münchnu.

Januar je tudi mesec, ko v Beogradu na Tekstilnem združenju delijo izvozne kvote za izvoz brisač v države EGS in v Švedsko med vse proizvajalce tekstila, ki izvažajo ali ki želijo izvažati. Kot vsako leto se pri delitvi izvozne kvote za Švedsko vname »hud boj« med Frotirko Delčevo in Svilanitom. Oboji hočemo imeti več kvote, oboji dokazujemo, da nam dodeljena količina ne zadošča. Po nekaj sestankih in dopisih dobi v boju Svilanit, ker dosega na Švedskem boljše cene kot pa Frotirka.

Februar

Sodelovali smo na sejmih v Sarajevu in Skopju ter nadaljevali skupaj s trgovino propagiranje naših izdelkov. Prodaja je bila izredno uspešna, beležili smo najboljši rezultat v prvem kvartalu.

Obiskujejo nas tuji kupci in dajejo še zadnja navodila in specifikacije za naročila v tekočem letu.

Na obisku pri firmi Egeria v Tübingenu se pogovorimo o proizvodnji in dobavah, povečali naj bi količine, plašče bodo naročali v težji kvaliteti, ki ji damo ime Etna. Prvič nam zaupajo iz-

delavo njihove nove kolekcije na podlagi skic njihove kreatorke.

Marec

Na začetku marca smo dvignili cene našim izdelkom, v kravatnem programu se je asortiman razširil s kravata-mi za mlade (disko program) ter za

izdelki TOZD SVILA pa se še vedno dobro prodajajo.

Junij

Za naše izdelke TOZD SVILA se začne mrtva sezona, povpraševanje po frotirju še upada. Dobro prodajamo le še izdelke za Menino, čeprav smo tudi

brodošlo intežko pričakovano kadrovsko okrepitev.

September

Razstavljali in prodajali smo na sejnih mode v Sarajevu in Zagrebu, prodaja je potekala uspešno. Ponovno smo dvignili cene svilenim artiklom.



Mladi so izvolili novo vodstvo

nežni spol. Sodelovali smo tudi na sejmu mode v Beogradu. Odločili smo se za najetje LHB kredita za uvoz rezervnih delov, barv in kemikalij.

April

Sodelovali smo na Zagrebškem vele-sejmu. Propagandna akcija za svilene izdelke je zaključena. Prodaja je zadovoljiva. Ovrednotili smo vse variante nabavljanje preje in se odločili za uvoz preje. S predilnicami sklenemo samoupravni dogovor o skupnem izvozu, najamemo pa tudi blagovne kredite.

Firma Egeria nam poroča o hudih reklamacijah zaradi razbarvanja na dvobarvnih plaščih.

Maj

Firma Müller, ki nam daje vedno večja naročila za konfekcijo, se zanima za viseči transport plaščev.

Firma Egeria nam pošlje idejne skice za 16 novih modelov, na podlagi katerih naj bi Svilanit v sodelovanju z Egerio razvil novo kolekcijo za posebni program za mlade in za odrasle.

Zaradi izrednega porasta materialnih stroškov smo frotir izdelkom za domači trg ponovno dvignili ceno, čeprav se že opaža upadanje povpraševanja

tem izdelkom dvignili ceno. Polletni plan smo kljub vsemu v kumulativni presegli.

Proizvodnja za izvoz teče s polno paro, iz naših skladišč odvažajo kontejnerji brisače v daljne dežele – Veliko Britanijo, Canado.

Končali smo kolekcijo za firmo Egeria. Po 40 komadov od modela pošljemo v dogovorjenem roku v Nemčijo. Posebne pohvale so deležni naši izvajalci – Vzorčno oblikovalni oddelek in Konfekcija.

Tudi firma Müller nam zaupa izdelavo nove kolekcije kopalnih plaščev in oblačil za prosti čas.

Julij

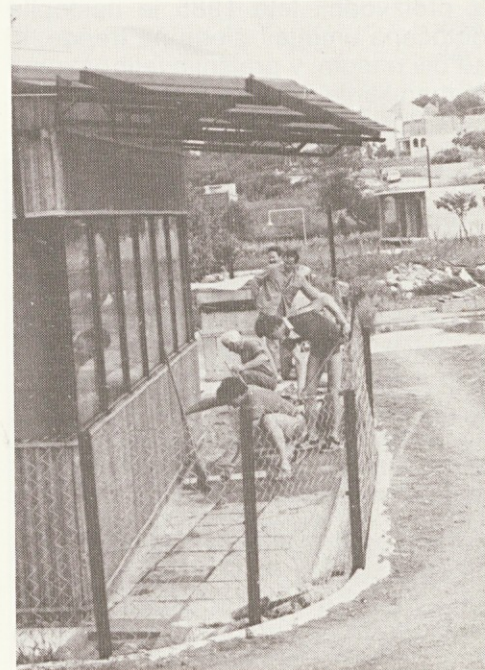
Na domačem trgu se odločimo za razprodajo naših brisač. Odziv je zelo velik, v nekaj dneh so police prazne.

Avgust

Start jesenske prodaje svilenih in volnenih izdelkov TOZD SVILA je uspel. Tudi na področju frotirja se prodaja izboljšuje. V tem času beležimo začetke uspešnega sodelovanja z novima kupcema Slatex in Domitex.

V Beogradu na komori prerazporejajo izvozne kvote in ugotavljajo že izvršen izvoz.

V izvoznem oddelku dobimo zelo do-



Delovna akcija pred počitnikovanjem na Rabu

Oktober

Sejem v Beogradu – rekordna prodaja izdelkov! Prvič prekoračimo številko 50 starih milijard.

Ponovni dvig cen vseh frotir izdelkov.

November

Prodaja poteka še vedno uspešno v obeh TOZD. Pripravljamo pa že plan za leto 1986.

December

Pripravljamo se na inventure. Izvršujemo še zadnja naročila za leto 1985. Želimo, da bi bile ob zaključku leta tudi vse naše stranke in kupci zadovoljni. Naše misli in delo so usmerjeni že v leto 1986. Za vse kupce po širni Jugoslaviji pripravljamo anekse k sporazumom o sodelovanju. Firmi Egeria smo pripravili in razvili že drugo kolekcijo in to za leto 1986/87. Dogovorili smo se tudi za redne dobave preje, ki jo bomo uvažali iz Nemčije. Tako bomo z našim tovarnjakom, ki vozi v Egerio plašče na povratku enkrat mesečno pripeljali ca.5 T bombažne preje.

Firma Müller se bori za vedno večlje kapacitete v naši konfekciji. Vsa naročila jim bomo pošiljali viseča, vse kaže, da bosta v prihodnosti vozila v Nemčijo kar dva naša kamiona.

Alenka Doplihar

Kronika leta

Florjan Torkar:

O proizvodnji in poslovanju TOZD Frotir v letu 1985

V proizvodnji leta 1985 je nastopila določena umiritev glede na trende, ki so bili prisotni v prejšnjih letih. Akutno pomanjkanje surovih materialov v letih 1983 in 1984 v tem letu ne nastopa več. Kvaliteta materialov je večkrat še vprašljiva, posebno materialov, ki jih kupujemo pri različnih dobaviteljih in niso naši redni dobavitelji. Zaradi teh različnih kvalitete nastopajo dodatna dela pri pripravi teh materialov za tkanje, posebno je to prisotno v oddelku pripravljavnice ter barvarne. V oddelku pripravljavnice prihaja do prezasedenosti kapacitet na določenih strojih, na dodelavnih delih z barvami pa do sprememb, oziroma prilagajanja vtečenih proizvodnih receptur.

Ko smo priče umirjenosti proizvodnje zaradi zadostne količine preje, pa je na drugi strani povsem druga situacija na področju asortimana. Zahteve na trgu, posebno domačem so narekemale določene ukrepe tudi v proizvodnji. Konfekcijski izdelki za domače tržišče se bodo v bodoče proizvajali po planu, ki izhaja iz naročil in so posledica naročil s terena. Menjavanje vzorcev je izredno prisotno na brisačnem delu proizvodnje tkalnice: tu je posebno zanimivo na delu programa valk brisač.

Storitvena dejavnost TOZD-a Frotir je izredno prisotna pri obdelavah na tkaninah in preji. Dela storitev so tako porasla, da smo že zasedli proste kapacitete v vseh oddelkih, tako, da je ostalo na razpolago samo še delo v nočni izmeni v barvarni metraže. Za omenjene kapacitete se preizkuša nova tehnologija za obdelavo pletil. Če bodo ta dela ugodno rešena, bomo praktično v letu 1986 delali tudi v tem oddelku v nočnem času.

Planska predvidevanja v proizvodnih oddelkih so v celoti izpolnjena. Delež produktivnosti v primerjavi s preteklim obdobjem je večji kljub temu, da je nivo proizvodnje tkalnice, kot nosilnega obrata TOZD-a Frotir po zatankih votkih na plan 1985 na indeksu 100.

Investicijska dejavnost TOZD-a v tem letu je v pretežni meri usmerjena na zadovoljevanje potreb po vseh vrstah energije. Montaža novega parnega kotla v lanskem letu ter preusmeritev

kurjenja z mazuta na zemeljski plin je izvedena v teh dneh. Količina proizvedene pare je večja od dejanskih potreb podjetja ter »Živilske industrije Eta«, tako, da bomo del presežene pare usmerili k porabnikom, kateri so pristopili k sofinanciranju mesta Kamnika. Prva stopnja v tej smeri je reali-

zacija proizvodnje je bil usmerjen v izdelavo modnih artiklov volnenega tipa. Ker je bila vsa domača letošnja proizvodnja prodana na začetku leta, je bilo nujno iskati tudi proizvajalce izven TOZD-a oz. DO. Bilo pa je tudi potrebno na koncu leta uvesti nočno izmeno v tkalnici in nadurno delo v konfekciji,



Bili smo na sindikalnem izletu

zirana in to zimo že grejemo nov Zdravstveni dom Kamnik.

Oprema v obratih v letošnjem letu se ni bistveno spremenila. Nova je cevčnica za snovalo v pripravljavnici za proizvodno snovanje kratkih pestrih osnov. Tečejo pripravljajna dela za montažo škrobilnega stroja. Večjo nabavo strojev in strojne opreme se pričakuje v začetku leta 1986 in sicer šivalni stroji za šivalnico in konfekcijo, sušilni stroj za barvarno križnih navitkov in saško snovalo.



V šivalnici še vedno pridno telovadijo

Marjan Novak:

Proizvodnja in poslovanje TOZD Svila

Čeprav še nismo potegnili črte in ugotovili pravilno poslovanje TOZD-a SVILE v letu 1985, lahko že sedaj sklepamo predvsem po prihodu oz. prodaji, da smo uspešno poslovali.

Visok letni plan, ki smo si ga načrtali, je že v mesecu novembru presežen. Prihodek je bil dosežen s prodajo predvsem takih artiklov, ki jih je jugoslovansko tržišče iskalo. Glavni del

da smo lahko zadovoljili željam kupcev. Praktično danes ni zaloge volnenega programa. Prav tako je bila močno znižana zaloga v svilenem programu t. j. svilenih rut in tudi kravate.

Dinamika prodaje je bila tudi v tem letu, tako kot vsa leta nazaj taka, da se je večji del proizvodnje prodajal v jesensko-zimskem času, t. j. v zadnjih štirih mesecih. Nizka realizacija prodaje se je kazala v mesecih junij-julij-avgust, za kar je bil tudi vzrok, da v 9-mesečnem poslovanju TOZD SVILA ni bila uspešna.

Glavni problem, s katerim se je TOZD SVILA srečevala skozi celo leto je bila likvidnost. Surovine t. j. prejo, smo

morali dobavljati že v začetku leta, izdelki iz te preje pa so bili prodani šele na koncu leta. V proizvodnji se je pojavljal tudi velik problem glede nekvalitetne preje, zaradi katere je trpela tako kvantiteta kot kvaliteta gotovih izdelkov. Vso prejo t. j. poliacril, nam je uspelo v tem letu nabavljati brez de-

oddelka, ki je moral biti strokovno in časovno sposoben realizirati ta naročila.

Vzporedno s standardno proizvodnjo je potekalo tudi poslovanje oz. proizvodnja pogrebne opreme za Menino. Praktično je leto 1985 že zaključeno in celotna misel je že usmerjena v pla-

cijo zaradi izvoza na evropsko tržišče. V letu 1985 so bili naši dobavitelji popustljivejši, kar zadeva plačilne pogoje.

Na boljšo oskrbo z bombažno prejo je vplivalo dejstvo, da so predilnice manj izvažale in bile dobro oskrbljene z bombažem, ki so ga prejele na ameri-



Lep pozdrav iz »troboja«

viznega pokrivanja. Devizna sredstva smo potrebovali samo za najnujnejši uvoz poliester preje za osnovo, ter manjše količine kravatte tkanine za dosortiranje asortimana.

Zaradi prilagajanja tržišču smo morali v tkalnici pregalirati štiri statve.

Celotno konfekcioniranje izdelkov se je vršilo v lastni konfekciji, v Plavi Laguni Poreč, ter delno »delo na dom«. Sodelovanje s Porečom, ki poteka že sedmo leto, je tudi v tem letu bilo uspešno. S tem sodelovanjem nam je bilo omogočeno, da smo šli tudi v nabavo dveh univerzalnih tkalskih statev z žakardi delovne širine 180 cm, ter petih šivalnih strojev. Uvoženi so bili tudi vsi potrebni rezervni deli za strojno opremo v tkalnici in konfekciji. Predvsem od teh dveh statev z žakardi pričakujemo v naslednjem letu znatno večjo proizvodnjo.

Zelo interesantni izdelki, po katerih je povpraševanje iz meseca v mesec večje, so kravate in rutice z emblemi, ki jih določene firme naročajo za svoje reklamne namene. Teh naročil je bilo toliko, da smo v zadnjih štirih mesecih komaj uspeli realizirati zaželjena naročila. V celotnem programu proizvodnje se je zahtevala tudi velika sposobnost in elastičnost vzorčnega

ne za leto 1986, ki bo verjetno še težje in bomo samo s skupnimi močmi vseh zaposlenih lahko vsaj tako uspešno poslovali kot v letošnjem letu.

Tomo Okorn:

V nabavi manj težav kot prejšnja leta

Ko dajemo rezultate nabavne službe pred skupni imenovalec ugotavljamo, da je bilo leto 1985 ugodnejše v pogledu zagotavljanja repromateriala, značilnosti tržišča so bila boljša in zadostna ponudba, vendar še vedno kvalitativno ne povsem zadovoljiva. Dobra preskrba z bombažno prejo je celo vplivala na prevelike zaloge v medfazi in skladišču surovin.

Po vprašanju uvoza smo smotrno koristili devizna sredstva preko kreditov LHB in reciklaže ter s tem zagotavljali repromaterial in rezervne dele. V letu 1985 beležimo tudi visoko inflacijo. Glede rasti vrednosti tuje valute beležimo počasnejšo rast dolarja, kar je ugodno za našo delovno organiza-



Pozdravljeni upokojeni člani kolektiva

ški kredit, pa tudi Sovjetska zveza je v tem letu izdabavljala pogodbene količine.

Leto 1985 pomeni pravo olajšanje za nabavno službo, kajti težave s preskrbo iz leta 1983 in 1984 se niso ponovile.

Bogo Wiegele:

O splošni kadrovski dejavnosti

Preventivno okrevanje naj delavcem ohranja zdravje in delovne sposobnosti. To je bil moto za spremembe pravilnika o preventivnem okrevanju, ki so bile sprejete 27. februarja.

Ukinjeni so »podaljšani« dopusti na morju, v Čatežu ali na Veliki planini, kjer si je vsak posameznik po svoje organiziral preventivno zdravljenje.

Skupine delavcev odhajajo sedaj na preventivno okrevanje v Rogaško Slatino in se vračajo v DO spočite in zadovoljne. Minimalni program rekreacije, zdraviliške usluge in zdravniški

Kronika leta

nadzor – zdravniški pregledi ob prihodu in odhodu so doprinesli svoj delež boljšemu počutju delavcev in ohranjanju njihovega zdravja.

Samoupravni splošni akti

Osnove samoupravnega sporazuma o nekaterih osnovah in merilih za deli-

tetah tovarne je zanimivejše in predvsem cenejše. Iz sklada skupne porabe se financira ureditev kanalizacije počitniškega doma na Rabu ter pleskanje fasade. V Novigradu pa se obnovijo tla in napelje topla voda. Žal so naše kapacitete na morju zasedene le v mesecih julij, avgust.



Kar pogumno, saj ti bomo pomagali pri delu sindikata

tev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo podskupine dejavnosti bombažarske grupe tekstilne industrije je potrebno uresničiti v praksi. Z novo zakonodajo je potrebno uskladiti način ugotavljanja prihodka ter razporejanja dohodka in čistega dohodka. Po dvomesečni javni razpravi so samoupravni splošni akti sprejeti z referendumom 27. junija. Referenduma se je udeležilo 88,3 % delavcev, za samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za ugotavljanje in razporejanje čistega prihodka ter delitvi dohodka, čistega dohodka ter sredstev za osebni dohodek je glasovalo 75 %, za pravilnik o delitvi sredstev na osebni dohodek in skupno porabo pa 74,1 %.

Opisi del in nalog

Do 20. junija so vodje dela oddali opise del in nalog, komisija za usklajevanje je začela s težkim delom usklajevanja, da se razmeji delo in odgovornost. V letu 1986 pa naj bi dobili nove analitske ocene del in nalog !?

Dopusti

V vročih poletnih mesecih si je potrebno nabrati novih moči za delo v drugi polovici leta, počitnikovanje v kapaci-



Čestitka sodelavki ob tovarniškem prazniku

Marija Sitar:

Nekaj novosti na področju poslovanja

Zakon o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka ter o ugotavljanju in razporejanju prihodka, ki je bil sprejet v letu 1984, je bilo potrebno upoštevati v praksi pri izdelavi periodičnega obračuna za I. kvartal.

Nova razdelitev stroškov na materialne, amortizacijske in druge poslovne, nov kontni plan in kar nekaj nejasnosti pri obračunu je povzročalo dodatno delo in probleme v času, ko je dela v gospodarsko finančni službi, pod časovnim pritiskom pravočasne izdelave periodičnega obračuna, več kot dovolj.

Delež deviznih sredstev, ki ostanejo delovni organizaciji na razpolago od rednega uvoza je premajhen za pokrivanje potreb uvoza repromateriala in rezervnih delov, nujen pa je tudi uvoz najnujnejše opreme. Pri banki LBH Frankfurt se v nekaj etapah najame kredit v višini 1.700.000 DM.

NAŠ RAZVOJ SKOZI NASLEDNJIH PET LET

Sedaj, ko se končuje srednjeročno obdobje 1981–1985 in smo na pragu prihodnjega, so v teku še zadnja dela na izdelavi načrta našega razvoja poslovanja v prihodnjih petih letih, v letih 1986–1990.

Se bomo spričo težkih splošnih gospodarskih pogojev v prihodnjih letih sploh še lahko razvijali ali napredovali? Vse naše dosedanje analize in prognoze, od začetka leta 1985 sem, nam izkazujejo, da je naš nadaljni razvoj nujen in tudi mogoč, čeprav le ob zelo zavzetem prizadevanju vseh sodelavcev Svilanita.

Povečanje prodaje in proizvodnje

V našem marketingu sodijo, da bo v teh letih možno v TOZD Frotir prodati povprečno za okrog 5 % večjo letno proizvodnjo (od te v letu 1985), medtem ko predvidevajo v Svili prodati za povprečno 6 % večjo letno proizvodnjo (od proizvodnje v letu 1985).

Asortiman izdelkov naj bi bil v glavnem takšen kot do sedaj, s še večjim poudarkom na kvaliteti proizvedenega blaga. V »Svili« bodo bolj razvijali proizvodnjo šalov in rut, manj kravati; vse pa ob intenzivnem zasledovanju aktualne mode.

Gornje povečanje proizvodnje bodo v »Frotirju« dosegli s poprečno letno 3 % več zaposlenih kot v letu 1980, medtem ko v »Svili« in skupnih službah skoraj ne bo povečanja zaposlenih oziroma le v izjemno potrebnih primerih. V Frotirju računajo tudi na delno povečanje nočnega dela.

Nabava nove opreme nujna

Za doseganje začrtanih ciljev proizvodnje in prodaje bo seveda potrebno nabaviti tudi nekaj novih strojev, saj je večina starih v obeh TOZD že skoraj v celoti amortizirana (odpisana).

V TOZD Frotir nameravajo v teh letih postopno nabaviti iz uvoza 32 hitrotekočih stavev »Saurer«, dalje saško snovalno, pa barvna aparata za križne navitke in za metražno blago, sušilnik za prejo, stroj za rezanje po dolžini in pakirni stroj ter 50 šivalnih strojev.

Proti koncu tega obdobja naj bi pričeli graditi tudi prizidek nove tkalnice, morda pa tudi že prej, v kolikor ne bo na voljo deviz za nabavo strojne opreme. Vse te investicije v »Frotirju« naj bi po cenah iz leta 1984 veljale cca 840 milijonov dinarjev.

Tudi v »Svili« bodo nabavili dvoje stavev z žakardi in dogradili prvo etapo prizidka. V kolikor pa bodo imeli na voljo dovolj dinarskih in deviznih sredstev, pa bodo pričeli s sukcesivno zamenjavo starih stavev, s čemer bodo povečali kapacitete in kvaliteto. V obeh dveh TOZD je potrebno precej sredstev tudi za nabavo rezervnih delov.

Za nemoteno delovanje Delovne skupnosti skupnih služb, ki kot servis delujejo za zadovoljevanje mnogih potreb za oba TOZD oziroma skupnih služb, bodo potrebne v tem času naslednje investicije:

(vse v poprečnih cenah leta 1984):

– za razširitev obrata družbene prehrane v letu 1986	19.500.000 din
– obnovitev in širjenje počitniških kapacitet (garsonjer in zamenjava prikolic)	16.670.000 din
– za zamenjavo voznega parka (tovorni avtomobil, kombi, viličarji)	5.560.000 din
– zamenjava pisalnih in računskih strojev in ostale pisarniške opreme	2.780.000 din
– zaradi razširjenih potreb nabava računalniške opreme	106.180.000 din
Skupaj	147.690.000 din

Kako bo z oskrbo

Predilnici Litija in Škofja Loka bosta predvidoma tudi v teh letih pokrivali cca 80 % naše potrebe po bombažni preji, dočim sta za iz dobave preostalih 20 % najbolj perspektivni »Glina« in iz Mostarja »Djuro Salaj«.

Za okrog 400.000 \$ bo uvoza barv in kemikalij z zahoda in za okrog 90.000 \$ iz vzhodnih držav. V Jugoslaviji bomo nabavljali za cca 27 milijonov din kemikalij. Barvil, zlasti indantren – pri nas žal ni moč dobiti.

Iz domačih virov (v SFRJ) kot doslej – se bo nabavljala pomožni izdelavni material in embalaža.

V »Svili« bo večji del surovin, predvsem poliesterski filament in prejo iz čiste svile, potrebno še naprej uvažati. Tudi za popestritev ponudbe kravat bo nujno del tkanin zanje še vedno uvažati. Poliacryl prejo in ostale preje bodo kupovali doma. Za pridobitev vseh potrebnih deviz bodo poskušali nadaljevati dosedanje aranžmaje, če le ne bodo novi devizni predpisi tega onemogočili.

Z dograditvijo plinske napeljave bodo koristili v bodoče kot glavni vir energije plin oziroma alternativno še mazut, kar nam bo omogočalo nemoteno proizvodnjo.

Izvoz na sedanji visoki ravni

Zakaj? Čeprav novih deviznih predpisov ob pisanju tega članka še ne poznamo, bo zaradi velikih potreb za naš uvoz surovin še vedno nujno izvažati na zahod; v Frotirju okrog 40 % celotne proizvodnje (v petih letih naj bi se povečal za 1,5 %), v Svili naj bi se izvoz v naslednjih petih letih povečal za slabo desetino.

V celi delovni organizaciji delež dinarskega prihodka iz naslova izvoza ne bo smel pasti pod 18 % celotnega prihodka. S še boljšo kvaliteto naših proizvodov se bomo pri izvozu maksimalno trudili, da bi se dvignil tudi razmeroma nizki nivo cen, katere sedaj dosegamo na zunanjem konvertibilnem trgu.

Razvoj energetike, oskrba z vodo, komunikacije

Z rekonstrukcijo kotlovnice in transformatorske postaje ter montažo novih kompresorskih agregatov imamo zadostne kapacitete v energetiki do leta 1995.

V tem srednjeročnem obdobju bo nujno obnoviti nekatere slabe parovode, toplovode, zbirališča kondenzata in

izolacije. Pri strojih bomo pričeli prigrajevati sisteme regeneracije toplotne energije. Kjer bo le mogoče, bo potrebno izolirati zunanje stene.

Zaradi racionalne rabe čedalje dražje električne energije bo naš razvoj usmerjen v avtomatsko vodenje delovnih procesov. Kjer bo mogoče, bo

električna energija zamenjana z drugo, cenejšo.

V teh letih bo potrebno tudi rekonstruirati klimatski napravi v tkalnici in pripravljalnici, tako da bo obratovanje teh naprav ekonomično in hkrati ustrezalo vsem zahtevam tehnologije. Porabo vode na enoto proizvoda bodo zmanjšali z avtomatskim zbiranjem vseh hladilnih vod, kot topla tehnološka voda in z uvedbo novih postopkov barvanja.

V letih 1986–1990 bo zamenjana poskusna oprema s trajnejšo, za prezračevanje vode.

Čedalje večje potrebe tudi narekujejo povečanje hišne telefonske centrale od 100 na 150 do 200 priključkov.

Učinki tega poslovanja

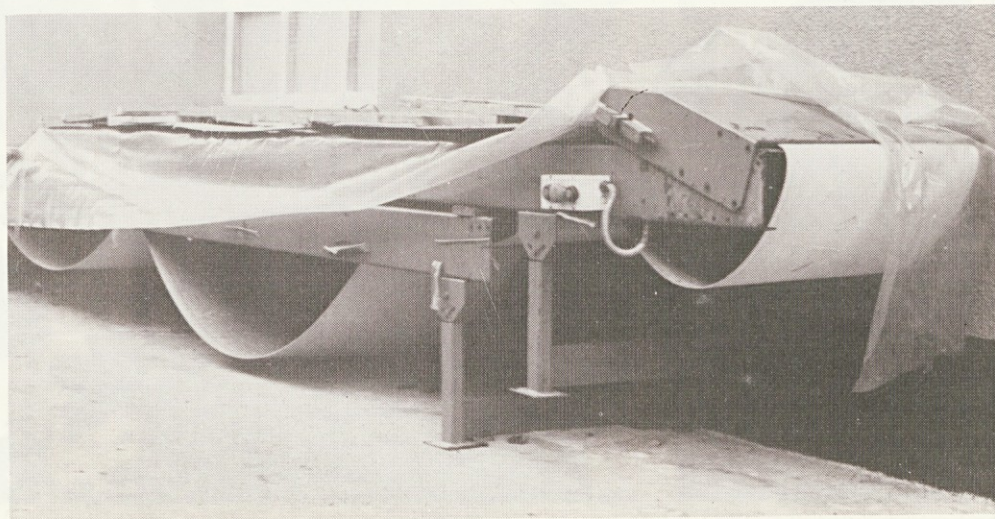
Z vso zgoraj opisano medsebojno usklajeno dejavnostjo računamo, da bomo tudi v bodoče dosegali zadovoljive ekonomske rezultate. Tako naj bi celotni prihodek, stroški, dohodek in čisti dohodek rasli približno vzporedno s proizvodnjo. V TOZD Frotir (vse v povprečnih cenah iz leta 1984) naj bi v tem času ustvarili za reprodukcijo oziroma širjenje kapacitet 924 milijonov din čistega poslovnega sklada in 264 milijonov amortizacije, v TOZD Svila pa 208,5 milijonov din čistega poslovnega sklada in 33,7 milijonov din amortizacije. Ta sredstva naj bi v glavnem zadostovala za realizacijo vseh prej naštetih programov, seveda le pod pogojem, da bomo zmogli v tem srednjeročnem obdobju obdržati vse zaloge in dolgotrajna dolžnikov na sprejemljivi ravni, tako da bodo na voljo vedno potrebna likvidna sredstva. Ustvarjena sredstva v predvideni višini naj bi tudi zadostovala za pokrivanje vseh potreb družbenega standarda in osebnih dohodkov realno na vsaj minimalno povečanem sedanjem nivoju.

Windšnurer Milan



Bodica

**Moja lepša bodočnost?!
Obnovili so mi fasado, ter me pokrili.**



 *Svilanit*

